

„Evangelikusként régóta vágytam rá, hogy egyszer a saját szememmel is láthassam és személyesen átélhessem a világ legnagyobb evangelikus találkozó-ját. Elsőként a Kirchentag méretei döbbenetek meg. Az egész városban mindenütt minden erről szólt.” Égtájoló ▶ 3. oldal	„Már az is elgondolkodtató számunkra, hogy csak azokat tartják nyilván, akik valóban az egyházhoz tartoznak. Így ugyan csak tizenhétezer olaszországi evangelikus szerepel a lajstromban, de ők valamennyien aktív tagjai a kicsiny, ám intenzív gyülekezeti életet élő közösségnek.” Evangelikus zsinat Rómában ▶ 4. oldal	„Szólnom kell a költő hitéről. Hiszen a legtöbbet erről kérdezték, provokálták, és ő – szokásához híven – mindig kedvesen válaszolt. Pontosan és ércbe vésve.” Weöres Sándor 100 ▶ 5. oldal	Szomjazók sziklája ▶ 2. oldal India keresztény arca ▶ 4. oldal Az Ördög-árkon túl ▶ 7. oldal Legyetek jók, ha tudtok... ▶ 7. oldal Biztonság, biztonságpolitika ▶ 10. oldal Jobb későn, mint soha ▶ 11. oldal
---	--	--	--

Kirchentag a világ kapujában

▶ A 34. németországi evangelikus egyházi napoknak május 1. és 5. között – a Kirchentag történetében immár negyedik alkalommal – az északi kikötőváros, Hamburg adott otthont. A vendéglátó az Észak-németországi Evangelikus Egyház volt. A Kirchentag több évtizedes tradíciója a német protestantizmusnak. A kétévén-te megrendezett sokszínű programsorozat célja az egyház meg-újítása, a keresztény értékek közvetítése, valamint párbeszéd kez-deményezése aktuális etikai, társadalmi, gazdasági kérdésekben. A nagyszabású rendezvény mindig igyekezett a kereszténység szel-lemi-lelki kincseit megőrizve és felmutatva a külvilág felé is nyit-ni. Idén épp a német ajkakon „a világ kapujaként” emlegetett vá-rospan...

Május elseje. Erős szél Hamburg-ban. Landungsbrücken metró-megálló. Óriási hajók, hatalmas

konténerek és a fodrozódó Elba. Turisták szállnak ki-be – west-, il-letve osteuerópaiságból követke-

zően – zászlókkal díszített monst-rumba vagy csöpp lélekvesztőbe. A 34. Kirchentagra látogatónak el-lenben a vízi közlekedéshez sem kell jegyet váltania, megteszi a regisztrációnál kapott kártyája.

Majd százhuszezer résztvevő az idei evangelikus egyházi napokon. A Hanza-város szeles romantikája át-meg átfúj a tömegben, összeborzolja a frizurákat, tekergeti a Kirchentag-shopos szelmalmokat, föllapozza itt-ott a hatszáz oldalas programfü-zetet, és lazít feszítő sűrűségén.

▶ Folytatás a 8–9. oldalon

BODA ZSUZSA FELVÉTELEI

MENNYBEMENETEL ÜNNEPE – RÓM 8,31–34

Ha Isten velünk...

A peronon állok, a vonatot várom. Mellettem egy szerelmespár búcsú-zkodik. Hallom, ahogy a nő arról be-szél, mennyire fog neki a férfi hiá-nyozni. A férfi nyugtatgatja: „De hi-szen én mindig veled vagyok, akkor is, amikor fizikailag nem vagyok je-len. Ezt jó, ha megjegyzed.”

Arra gondolok, vajon egy ilyen mondat megnyugtat-e egy szerel-mes női szívet. Elhiszi-e a nő, amit a férfi mond, vagy észleli-e annak va-lóságtartalmát, amikor a másik fizi-kailag nincs jelen az életében? Nem inkább azt kellett volna mondania, hogy akárhol vagyok, és te akárhol vagy, mi mindig, mindenképpen összetartozunk? Ez jobban megfele-lne a tapasztalatnak és a valóságnak.

Felöltlik bennem egy kép a múltból. Az a pillanat, amikor az egyik gyer-mekem hangosan üvöltött, sírt, to-porzékolt, hogy ne hagyjam magára az óvodában, ne menjek el, inkább maradjak ott, vagy legjobb lenne, ha őt is magammal vinném. Az óvodá-ba szoktatás nehéz napjai voltak ezek, amikor nem is tudom, melyi-künk szenvedett jobban. Az együtt töltött három év után, amikor szin-te nem volt olyan óra, perc, hogy ne lettünk volna folyamatos szimbíozis-ban, nagyon nehéz volt elengedni egymást és hozzászokni ahhoz, hogy most már életünk része lesz az óvo-

da, a többi kisgyermek, az óvó nénik, a naponkénti elválás.

Negyven nappal húsvét után Jézus el-tűnik a tanítványok szeme elől. A ta-nítványok felnőtt férfiak, ott állnak az ég felé bámulva, dermedten. Nem hiába szólnak rájuk az angyalok: „*Ga-lileiai férfiak, miért álltok itt az ég fe-lé nézve?*” (ApCsel 1,11) Az ég felé bá-muló, Jézust eltűnni látó tanítványok jogos gondolata lehetett, hogy most mi lesz, hogyan tovább Jézus nélkül.

Számomra ez az ünnep a tanítványok magárahagyatottságának az ünnepe. Ugyanaz a pillanat, amikor a vonat kigördül az állomásról. A kezek még integetésre lendülnek, aztán a messziségbe bámuló nő csak az egy-re kisebbé váló járművet látja, míg az végleg el nem tűnik a kanyarban. Ugyanaz a pillanat, amikor a gyerme-kem odatapasztja a nőzóját, az arcát, a szemét, a kezét az ablaküvegre, és bámul addig, amíg én el nem tűnök az óvoda kapujában. Még visszafordulok, a kezem integet, látom a gyer-mekem szemében a könnyeket.

A tanítványok az ég felé bámulnak, és egyszer csak Jézus teljesen eltűnik a szemük elől. Ettől kezdve Jézus már semmilyen formában nem látható, de még nem áradt ki a tanítványokra a Szentlélek, hogy bátorságot adjon nekik küldetésük teljesítésére. Valójá-

ban a tanítványok ezen a ponton még a feladattal sincsenek tisztában.

A „már nem” és a „még nem” ket-tőssége hatja át az érzéseimet. A ta-nítványok viszont még nem tudják, hogy mi következik, csak abban az ígéretben bízhatnak, amelyet Jézus adott nekik, amely arról szól, hogy erőt kapnak, amikor eljön hozzájuk a Szentlélek, és Jézus tanúi lesznek a föld végső határáig.

Igénk a *Római levélből* csupa biz-tatás. Épp arról szól, hogy nincs ilyen, hogy „már nem”, vagyis annak ellenére, hogy Jézus szemmel nem ér-zékelhető, velünk van, akármi törté-nik is. Nincs okunk félni, megijedni vagy bármitől tartani. A tanítvá-nyoknak ezt mondta Jézus: „*...én veletek vagyok minden napon a világ végezetéig.*” (Mt 28,20b)

Pál apostol az akkori gyülekezetet, Jézus-követőket azzal bátorítja, hogy nem árthat nekik semmi, mert ha Is-ten velük van, ki lehet ellenük. Az el-ső Jézus-követőknek nem volt könnyű helyzetük, a keresztényüldö-zések idején nagyon is szükség volt arra a biztatásra, hogy semmilyen ha-talom, ellenség, üldözés nem ejtheti ki a mindenkori tanítványt Isten ke-gyelméből.

A damaszkuszi út előtt maga Pál (Saul) is üldözője volt a keresztény-ségnek, de be kellett látnia, hogy az

evangelium terjedése nem akadá-lyozható meg semmilyen eszközzel. A damaszkuszi út után pedig Pál is Isten hatalma alatt álló emberré vá-lik, aki maga is átéli azt, hogy bizony aki Jézus Krisztus haláláról és feltá-madásáról beszél, annak óhatatlanul támadnak ellenségei, akik az elpusz-títására törekednek.

Bibliaóráinkon épp az *Apostolok cselekedeteit* olvassuk. Meglepődünk azon, hogy Pál mekkora elszántság-gal és hősiességgel áll ki a zsidók elé, a helytartók elé vagy akár Agrippa ki-rály elé is, és beszél Jézusról, a föltá-madt Úrról. Sugárzik a leíráson ke-resztül is Pálnak az a bizalma, hogy még a halál sem választhatja el őt Is-ten szeretetétől.

Mi, a mai Magyarországon élő keresztények nem vagyunk kitéve üldöztetésnek. Kis közösségünkben nem győzünk elégszer hálát adni azért, hogy Isten nem próbál meg annyira bennünket, mint Istvánt, Pált és a többi, az ókorban élt keresz-tényt, mert nem tudjuk, hogy mennyi lenne és meddig tartana a mi kitar-tásunk a megpróbáltatás idején. Ugyanakkor bennünket is érnek tá-madások, olykor onnan, ahonnan a legkevésbé várnánk. Saját családunk egyes tagjai günyolnak, figuráznak ki, vagy mondanak rólunk rosszat hi-tünk miatt, vagy próbálnak visszatár-

AZ ÜNNEP IGÉJE

tani a templomba járástól, hitünk gyakorlásától.

Mindig nagy öröm számomra, ha teljes családokat látok a templomban, mert akkor az a reménységem támad, hogy a hit nem szétválaszt, hanem összeköt. Krisztus nem azért halt meg értünk, hogy miatta családi konfliktusok támadjanak, hanem hogy ráismerjünk arra a szeretetre, amellyel mindent odaajándékoz nekünk.

Ha az a nő és az a férfi a vasútállo-máson igazán szerette egymást, akkor igaza van a férfinak, akkor is a lánnyal van, ha kilométerek választják el őket. Ahogy hiába nőttek meg a gyermeke-im, és válunk el egymástól akár hetek-re is, mi is tudjuk, hogy a szeretetkap-csolatunk miatt semmi nem szakíthat el bennünket egymástól. Hát hogye lenne még inkább így Isten és a mi kapcsolatunkkal! Semmi és senki nem árthat nekünk, mert Isten irán-tunk való szeretetétől semmi el nem távolíthat bennünket.

■ HEINEMANN ILDIKÓ

Imádkozzunk! Istenünk, köszönjük, hogy szeretsz minket, és Jézusban azt ígérted nekünk, hogy sohasem kell azt éreznünk, hogy elhagytak va-gyunk, mert átélhetjük, hogy velünk vagy mindenkor és mindenhol.

Oratio œcumenica

Urunk, aki azt ígérted, hogy meghallgatod néped kiáltását, biztass, bátoríts és erősíts bennünket, hogy könyörgésünk kedves előtted, és mindent megteszel életünkért és üdvösségünkért kéréseinken felül is.

Hozzád kiáltunk, Urunk, a viláért. Emberhez méltó életért, tápláló élelemért, az otthon melegéért, befogadó közösségekért minden embernek. Könyörgünk a természetért, amelyben otthont adtál nekünk, és felelősséggel ruháztál fel érte. Add, hogy megtaláljuk környezetünkkel a harmóniát, és ne kirabolni akarjuk erőforrásainkat.

Hozzád kiáltunk, Urunk, azokért, akik szenvednek földi életükben. Azokért, akik éheznek és szomjaznak, azokért, akik nem élhetnek szerető emberi közösségben, azokért, akiknek menekülniük kell otthonukból, azokért, akik elveszítették munkájukat, megélhetési lehetőségüket. Urunk, ne engedd, hogy közönyösen nézzük mások szenvedéseit, ajándékozz meg bennünket irgalmassággal és leleményes szeretettel.

Hozzád kiáltunk, Urunk, azokért, akik nem tudnak hozzád kiáltani, mert nem ismernek téged irgalmas Istenként, mert életük terhei, fájdalmaik és szenvedésük minden reménytől megfosztotta őket. A szenvedés mélységes némaságában állj melléjük, biztasd és bátorítsd őket, hogy amikor mindent elveszítettek, benned és általad akkor nyerhetnek meg mindent.

Hozzád kiáltunk, Urunk, egyházadért. Óvd meg a széthúzástól, a töled idegen tanítástól és mentalitástól, a terméketlenségtől, a szeretetlenségtől. Hozzád kiáltunk, Urunk, szereteteinkért és magunkért. Ajándékozz meg minket is naponként a hit örömével és biztonságával, bűneink, hibáink meglátásának lehetőségével és az elszánással, hogy ki tudjuk javítani, amit elrontottunk.

Hozzád kiáltunk, Urunk, mert nem tudunk és nem akarunk máshoz kiáltani. Hálát adunk neked, hogy szerető mennyei Atyánk vagy, és életünket és üdvösségünket akarod, és mindent megtettél értünk Jézus Krisztus által. Ámen.

SEMPER REFORMANDA

„Zsolt 51,3: *Könyörülj rajtam kegyelmeddel, Istenem!* Az őszinte és bűnbánó szívet semmi sem foglalkoztathatja jobban, mint bűne és lelkiismeretének nyomorúsága. Ezért e szavakat senki sem mondhatja komolyan, aki szívében érez még valamilyen képességet vagy kiutat, ezért nem sülyed a nyomor mélyére, hanem talál még vigasztalásmorzsát Isten irgalmasságán kívül. Az ige értelme tehát ez: Ó, Istenem, senki emberfia, semmilyen teremtmény nem képes segíteni rajtam megvigasztalni, oly nagy a nyomorúságom. Hiszen bajom nem testi, sem átmeneti, ezért könyörülj hát te rajtam, aki Isten vagy és Örökévaló. És egyedül te segíthetsz rajtam. Irgalmad nélkül minden dolgom borzalmas és keserves. De nem »csekély« kegyelmet kérek tőled, hogy testi és átmeneti nyomorúságomon megkönyörül – hanem könyörülj rajtam a te nagy irgalmasságoddal, amellyel lelkem inségén könyörülsz.”

➤ Luther Márton:
A negyedik bűnbánati zsoltár (Zsolt 51) (*Weltler Ödön fordítása*)

HÚSVÉT ÜNNEPE UTÁN 6. VASÁRNAS (EXAUDI) – 4MÓZ 20,6–13

Szomjazók sziklája

Halld meg, Uram, hívó hangomat! Szomjazom! Mind szomjazunk! Nincs vizünk, végláthatatlan a sivatag. Forró szél fújja arcunkba a homokot. Csak vándorlunk évek, évtizedek óta. Lábunk, izomzatunk már teljesen megszokta és felvette lépteink ritmusát, talán még ál-munkban is megyünk, egyre csak megyünk.

Nem tudjuk, meddig tart ez még. Nem tudjuk, miért kell sivatagi vándorokként élnünk, és miért nem találunk haza. Minden új nap küzdelem az életért. Egy korty vízért, árnyékos oázisért, reményt adó szóért, egy kis kényelemért. Küzdelem vándorlásunk értelméért. Te, aki ígéretet tettél arra, hogy velünk mész az úton, és bevezetsz a jó földre, tágas otthonunkba, halld meg, Urunk, hívó hangunkat! Szomjazunk!

Mirjám, a prófétánál itt halt meg a pusztában. Ő, aki a tenger partján győzelmi éneket zengett neked, s aki egykor féltőn őrizte öccsét, a kicsi Mózes a Nílus partján, és megmen-tette őt a pusztulástól, itt, ebben a kietlen sivatagban fejezte be az életét. A puszta lett a sírjává, szomjazó népe körében temették el. Mi pedig itt állunk, vízre várunk, mert még élünk, és élni szeretnénk. Halld meg téged hívó hangunkat!

Neked van hatalmad arra, hogy életet adj, hogy vizet fakassz nekünk. A te szavadra feltörnek a mélység forrásai, a te szavadra könnyezni kezd a szikla is. A te szavadra megváltozik a sivatag.

Látod gyöngeségünket, bizonytalanságunkat. Tudod, hogy milyen nehéz együtt élni kiszolgáltatottságunkkal, újra és újra ránk törő reménytelenségünkkel, és milyen nehéz egyre csak várni, menni, meg-

állni, újra elindulni. Te tudod, milyen kegyetlenül nehéz bízni abban, hogy mindez egyszer jobb lehet... Hát tégy jót velünk, tégy csodát! Hallgass meg bennünket!

A bibliai hagyomány arról tanúskodik, hogy a kivonulás után a Sínai-hegy felé közeledő nép már átélt egyszer egy vízfakasztásélményt. A vándorok már megismerték Isten életadó hatalmát és gondoskodását. Tudják, hogy őt meg lehet szólítani, hogy hozzá fordulhatnak, mert ő tud segíteni. Ő egyedül képes segíteni. Valójában ez maga a csoda.

Mózes és Áron megáll a sátonál, és leborulnak Isten színe előtt. Közbenjárókként viszik a Magasságos elé a szomjazók vágyát. Mindazt, amire most a legnagyobb szükségük van. És várnak az útmutatásra: vajon mit kell majd tenniük?

Mózes és Áron vállal nagy felelősség nyomja: nekik kell a láthatatlan Isten valóságát egészen közelivé, kézzelfoghatóvá tenni – szavaikon, tetteiken keresztül. Nekik adatott az a feladat, hogy az ő hatalmát csodákkal, jelekkel érzékeltesék, és tanúskodjanak arról, hogy Isten megszabadít, életet hoz, reményt ad. Együtt vándorolnak népükkel, ugyanazokat a nehézségeket szenvedik el, ugyanazok a közös élményeik. Emberek, akiket gondviselő vezetőkké tett a nagy találkozás. Emberek, akik osztotnak népük küzdelmeiben, egész sorsában.

Mózes fölemeli a botját. Ráút a sziklaszírtre. A várakozás feszült pillanatai: mindenki lélegzet-visszafojtva figyeli a követ. Aztán hirtelen felbuzog, és egyre csak árad, patak-ként árad a víz.

Meglepő, hogy a héber szövegben az Egyiptomból való „kivezetés”

szava ugyanaz, mint itt a víz felfakasztásáé. Biztosan nem véletlenül. Ugyanaz az életet munkáló hatalom vitte végbe mindkét csodát. Ahogyan egykor Isten kivezette népét a szolgaság házából, úgy most kivezette számukra a vizet is a kősziklából.

Egyre csak árad a víz, csillapítja ember s állat szomját. Felüdíti a vándorokat, lemossa arcukról a port, megtisztítja sebeiket, elmossa a kétségeket, a szorongást, a félelmet. Árad a víz, kimossa, kivezeti őket a harag fojtogató szorításából, amely persze soha sincs ok nélkül, de csak nagyon ritkán bír jó okkal. Árad a víz, és megszeli-díti a mérges Mózeset is, akit elragad haragja. Árad a víz, és áldást hoz, életet. Megmutatja a Szent jelenlétét, érezteti Isten jóságát.

Aztán évek, évszázadok telnek el. Egy fáradt nép átkel a folyón, és házára talál. Megérkeznek a tavaszi esők, az őszi esők. Lesz vetés és aratás. Jönnek persze olyan évek is, amikor csak szűkösen jut kenyér az asztalra. Olykor hiába kémlelik a földművesek az eget. Jönnek idegen hatalmak, nagy szomorúságok. Pusztává lesz a város, romhalmazzá a templom. Száműzetésben, idegen folyók partjainál siratóének hangja száll föl az elveszített hazáért.

Aztán egyszer csak felhangzik a próféta biztatása: ne féljetek, induljatok! Letelt rabságotok. A puszta újra kiszöklül, tóvá lesz a délibáb, víz fakad a szomjas földön. Újra otthon. Élnek, dolgoznak, remélnek az emberek. Újabb századok telnek el.

Végül eljön valaki, aki megáll a pusztai próféta előtt, belegázol a folyóba, és vállalja küldetését. Hallja a szöveget: „*Ez az én szeretett Fi-*

A VASÁRNAS IGÉJE

am..., reá hallgassatok!” (Mt 17,5) Elindul, vándorként járja Júdea útjait, és éltető vizet ígér a szomjazóknak. Szeretete és hatalma nyomán élő víz folyamai törnek föl, életek változnak meg, hitek újulnak, remény születik. Míg végül a kereszten függve átéli ő is az egykori sivatagi vándorok kínzó szomjúságát. „*Szomjazom*” (Jn 19,28) – mondja, és ecettel kevert bort nyújtanak neki. De nincs vége, nem lehetett vége itt a történetének. Ő ma is, most is hív: „*Jőj! Aki szomjazik, jöj-jön! Aki akarja, vegye az élet vizét ingyen!*” (Jel 22,17)

Az a víz, amelyet ő ad nekünk, az élet maga. Biztonság, támasz, gyógyulás. Szabadság, lendület, bátorság. Alázat, reménység és útmutatás. Lélekjelenlét szolgálatainkban, őszinteség a szavainkban, hűség a kapcsolatainkban, józanság a döntéseinkben. Az élő víz áldás: a mai napra és a holnapokra szóló erő, Isten jelenvaló szeretetének érintése.

Őt hívjuk most, hogy közelítsen, hogy kinyújtsa felénk a kezét, és távoliból közelivé váljon számunkra. Őt várjuk most, hogy betöltsön mindazzal, amire a legnagyobb szükségünk van – kinek-kinek, egyenként. És nem maradunk, soha nem maradunk szomjasan.

■ DR. VARGA GYÖNGYI

Imádkozzunk! Áldott légy, Istenünk, hogy az élő víz folyamai áradnak, és betöltöd hiányainkat. Áldott légy, hogy életet hoztál, és rád szomjazhatunk mindig, újra és újra. Áldott légy, hogy mi is felüldíthetünk másokat jó szavakkal, szeretettel. Erre segíts bennünket! Ámen.

CANTATE

Eged Isten diczerünc.

más alkalmainak repertoárjára, és vesszen is tovább ezek az alkalmakra. Annál is inkább fontos ez, hiszen ezzel azokat is megszólíthatjuk, akik nem evangélikusok, hanem más felekezetek tagjaiként dolgoznak vagy tanulnak intézményünkben.

Ha természetessé válik, hogy a mindennapi élet meghatározó eleme az énekés, akkor az evangélikus egyház egyebek mellett éneklő egyházként is bemutatkozhat intézményein keresztül, s ezzel már továbbadta egy nagyon fontos értékét. Legyen szó reggeli áhítatról, tanévnyitóról és tanévzáró istentiszteletről, ballagásról, diák- és tanári csendesnapról, tanári értekezletről, mindenütt megszólal az ének, a zene. Így körvonalazódik egy bizonyos énekkincs, amelyet egyrészt mindannyian ismerünk és szívesen használunk, másrészt ez az énekanyag jellemző lehet az adott közösségre, annak értékközvetítő, értékt terem-tő és ízlésformáló törekvéseire.

Egészen bizonyos, hogy az elhatározástól a lehető legjobb megvalósulásig sok tervezésre van szükség, és sok idő telik el. A tapasztalatom azt mutatja, hogy mégis megéri a fáradságot, s ezért mindenképpen érdemes az egyház életmegnyilvánulásainak ezt a területét, azaz az egyházi zene gazdag tárházát is gyümölcösztetni a hittanári munkában, ezáltal az iskolai életben.

■ DR. WAGNER SZILÁRD

A roma fiatalok esélyegyenlőségeért

► **Unió támogatással folytatja munkáját Nyíregyházán az Evangélikus Roma Szakkollégium (ERSZK), a Magyarországi Evangélikus Egyház (MEE) 2011-ben alapított felsőoktatási műhelye. A roma fiatalok esélyegyenlőségeért című projekt a február 1-jével kezdődött harminc hónapos megvalósítási időszakban mintegy kétszázmillió forintos támogatásban részesül – hozták nyilvánosságra az április 25-i projektindító konferencián.**

Vinnai Győző megyei kormány megbízott megnyitója után *Bakay Péter*, az MEE cigánymissziói referense ajánlotta köszöntőjében a manapság tapasztalható kirekesztés és erőszak ellenében a szeretet útját. Hogy a romák ne áldozatok legyenek, hanem „kegyeltjei legyenek az áldozatnak”.

Az Evangélikus Roma Szakkollégiumban félvényként húsz főiskolai hallgató kap sokrétű segítséget. Az intézmény nem csak tanulmányaikban se-

gíti őket: a szakkollégium célja olyan értelmiségi fiatalok kinevelése, akik felelősséget vállalnak és hatékonyan tesznek is a cigányság felemelkedéséért és a cigány–magyar együttélésért.

Az ERSZK tagjai nyíregyházi felsőoktatási intézmények nappali tagozatos hallgatói, különböző szakokon szereznek diplomát, pedagógus-, egészségügyi vagy épp mérnöki pályára készülnek. A pályázati forrásból egyéni és célzott támogatást kapnak felsőfo-

kú tanulmányaik sikeres elvégzéséhez, az állami nyelvvizsga megszerzéséhez. A tutori és mentori támogatás elősegíti, hogy hátrányos helyzetüket leküzdve meg tudjanak felelni tanulmányi kötelezettségeiknek, a velük szemben támasztott elvárásoknak.

A diákok kollégiumi elhelyezést kapnak, ezért díjat fizetnek, de teljesítményüktől és helyzetüktől függetlenül ösztöndíjban is részesülnek. Ennek maximális mértéke 2013-ban ötvenegyezer forint.

A konferenciát követően tartották meg a tolerancia jegyében szervezett koncertsorozat első rendezvényét. Az Evangélikus Roma Szakkollégium és a Gryllus Kiadó szervezésében a *Kalácsa* együttes, *Szalóki Ági* és a *Romengo* együttes koncertezett (*képek*) a Nyíregyházi Főiskolán.

► *EvÉlet*-infó

KRISTEN WALL FELVÉTELE

Felnőttképzésről – gyülekezeti intézmények vezetőinek

► **Információs napot rendezett a Magyarországi Evangélikus Egyház felnőttképzési központja április 25-én a gyülekezeti fenntartású intézmények vezetői és fenntartói számára. Az érdeklődők – több mint negyvenen – megtöltötték az Üllői úti országos iroda nagy tárgyalójának széksorait.**

VALENTINY ERIKA FELVÉTELE

A rendezvényt megnyitó áhítatot *dr. Lackner Pál* evangélikus lelkész, egyházunk országos programkoordinátora tartotta Márk evangélistára emlékezve, majd *Kákay István* országos irodaigazgató köszöntötte az egybegyűlteket. *Dr. Fabiny Tamás* püspök üdvözlő levelét e sorok írója olvasta fel.

Az első vetített képes előadást *dr. Benkő Ingrid*, egyházunk jogtanácsosa tartotta *Egyházi törvényeink intézményi szabályai egyházközi fenn tartók számára* címmel. A mintegy negyvenperces figyelemösszpontosítást rövid szünettel, kávéval és üdítővel oldotta fel a hallgatóság.

A szünet után *Cservenák Annának*, az országos iroda gazdasági osztálya főkönyvelőjének *Gazdasági, ügyviteli kérdések – LIBRA* című, vetített képes tájékoztatója hangzott el. Az előadást – annak ellenére, hogy a téma nem éppen könnyen emészthető – nagy figyelemmel és olykor derűltséggel követték a résztvevők. Az ebédszünetben többen is az előadókhoz fordultak kérdéseikkel, emellett szakmai és baráti beszélgetések is kialakultak.

Az ebédet követően a diakóniai, illetve az oktatási intézmények képvise-

lői külön csoportban konzultáltak. Mindkét csoportot az illetékes munkaág osztályvezetője – *Buda Annamária* és *Varga Márta* – vezette. A csoportbeszélgetések lehetőséget nyújtottak egyrészt az előadásokból fakadó kérdések megválaszolására, másrészt az együttműködés erősítése, kiszélesítése érdekében szükséges lépések meghatározására is.

Az újra egybegyűlteket számára – a beszélgetéseket lezárandó – az osztályvezetők foglalták össze az elhangzottakat, egyúttal irányt szabva a kapcsolatok jövőbeli ápolásának is. A résztvevők megerősítették, hogy nagy szükség van az ilyen találkozókra, és igénylik rendszeres megtartásukat.

Kákay István zárszavában kiemelte az országos iroda támogató munkájának erősítését, függetlenül az intézmények fenntartóitól. A résztvevők Lackner Pál úti áldásával térhettek haza.

Az elhangzott előadások és a többi anyag is megtalálható a felnőttképzés honlapján (<http://oktatas.lutheran.hu/felnottkepzes>).

■ BAK PÉTER

felnőttképzési ügyintéző

Identitás Lajoskomáromtól Larvikig

Mi köti össze Lajoskomáromot Larvikkal? Nem más, mint Hamburg. Nem lepődöm meg, ha a kedves olvasó nem érti – még nem érti –, hogy mit is akar ez a rejtély jelenteni. Három, egymástól nagyon távoli, nagyon eltérő adottságú település teljesen más jellegű eseményeit kötöm egy személyes élménycsokorba azzal a reménnyel, hogy magára a közös elemre: az identitás fontosságára tudom irányítani a figyelmet.

Lajoskomárom fiatal, 1802-ben telepített, Fejér megye déli részén fekvő, 2203 lakosú falu. Egykor evangélikus többségű volt, az induláskor háromfelekezettű és háromnyelvű közösség. Alapításától kezdve a mezőgazdaságból él. Nekem azonban Lajoskomárom ennél sokkal több. A szülőfalum, ahol felnőhettem, ahol a gyökereim vannak, ahol otthonérzetem van.

Lajoskomáromban április 26-án egy olyan könyvbemutatót vettem részt, amely egyben író-olvasó találkozó is volt. A nemrégiben megjelent, *Evangélikusok Lajoskomáromban* című könyv bemutatójára eljött a könyv két szerzője – *Kovács Eleonóra* és *Kollega Tarsoly István* –, valamint vendégként és a találkozó levezetőjeként meghívták a Magyar Országos Levéltár címzetes főigazgatóját, *Reisz T. Csabát*. A főigazgató megemlítette, hogy életében először jár Lajoskomáromban, de biztosan nem utoljára.

Elmondta, neki is az a különös élménye, hogy felfedezte: felmenői

itt éltek. Megígérte, hogy legközelebb már a gyermekeivel együtt tér vissza...

A két szerző nagy ajándékot adott a lajoskomáromiaknak. Életre keltették a múltunkat, közel hozták felmenőinket. A könyv gazdag és sokoldalú háttéranyaga nemcsak új információkat adott, hanem valóságosan lázba hozott. Szűkebb és tágabb családomról is számos értékes adalékkal szolgált, amelyek újabbak kikutatására késztetnek.

Hamburg a maga 1,8 milliós lakosságával igazi világváros. Az Európai Unió legnagyobb olyan városa, amelyik nem főváros. Itt van a világ harmadik legnagyobb kikötője – erre utalva a világ kapujának is hívják. Az amerikaiak innen importálták a hamburgert, hogy később visszahozzák, és elterjesszék Európában...

Hamburg nem éppen a vallásosságáról ismeretes. Beszédes, hogy nevezetességei sorában az útikönyvek az elsők között említik a piros lámpás negyedét... Amolyan modern Korinthus. Hamburgban a felekezeti rangsorban az evangélikusok az első hely a lakosság 26%-ával, míg a római katolikusokhoz körülbelül 10% tartozik. Ami viszont meglepő: a lakosság több mint fele vallástalan!

Május első öt napjában ettől függetlenül ez a hely a német evangélikusság fővárosa lett. Idén Hamburg adott otthont ugyanis a protestánsok két évente tartott gigantikus fesztiváljának, a Kirchentagnak.

Evangélikusként régóta vágytam rá, hogy egyszer a saját szememmel is láthassam és személyesen átélhessem a világ legnagyobb evangélikus találkozóját.

Elsőként a Kirchentag méretei döbbeneteket keltettek. Az egész városban mindenütt minden erről szólt. Hihetetlen, hogy a találkozó teljes idejére több mint 117 ezer ember regisztrált (a rövidebb időre, illetve a napi jeggyel érkezők tízezre ebben a számban nincsenek benne), külföldiek pedig több mint nyolcvan országból... A nagyváros utcáin mindenütt hömpölyög a sok ember. Lenyűgözött ennek a nagy program-együttesnek a sokszínűsége. Gyönyörű istentiszteletek, érdekes előadások, kiállítások, zenei és művészeti programok várták az érdeklődőket.

Elamultam a profi szervezésen is. Ahogyan mindenre jó előre gondoltak, ahogyan ezt a hatalmas tömeget mozgatni tudták.

A végére hagytam azt, ami a legfontosabb. Felemelő evangélikusnak lenni egy ilyen „nagy családi találkozó”, még akkor is, ha itt nem a legközelebbi testvérekkel vagyunk éppen együtt. Jó megtapasztalni, hogy Krisztus evangélikus családjába is milyen sokszínű, értékes közösség! Hálával töltötte el a szívemet, hogy ennek a családnak a tagja lehetek magam is. Ez a tapasztalat pedig erősít és felelőssé tesz.

Larvik Norvégia déli kapuja. Ot-tani viszonyok között középváros a maga 41 ezer lakosával. Vallási te-

kintetben szinte homogén: gyakorlatilag mindenki evangélikus, mint Norvégiában mindenütt. Az itt élők hagyományosan halászból és a kereskedeleméből élnek. Nem véletlenül látható a város címerében árboc és három vitorla.

Az utóbbi időben Larvik a női kézilabdások révén lett híressé. A világ női kézilabda sportját uraló Norvégiában, amelynek válogatottja sorra nyeri a világbajnokságokat, a Larvik a legeredményesebb klub. A norvég bajnokságban idén még megszorongatni sem tudták.

Nem jártam még ebben a városban, de éppen egy kézilabdameccsre készültünk Hamburgból átutazni a Kirchentag után. Az Audi Győri ETO vívta itt a norvég bajnokkal a Bajnokok Ligája döntőjének első mérkőzését, amelyet a helyszínen néztünk meg a fiaimmal.

Néhány hónapja még el sem tudtam volna képzelni, hogy ekkora utat, ekkora anyagi áldozatot vállaltunk egy győri vonatkozású sportesemény miatt. Bontakozó győri identitásunk bimbója is benne van ebben. Néhány hónapja még azt figyeltem meg magamon, hogy amikor a tévében véletlenül talált labdarúgó-mérkőzésen a Kaposvár a Győrrel játszott (bár már egy éve győri lakos voltam), még ösztönösen a Kaposvárnak szorítottam... Mert a lelkünkben a folyamatok lassúbbak, mint maga az átköltözés.

A kötődésnek fel kell épülnie, az identitásnak is ki kell alakulnia. Sőt tudatosan is lehet tenni érte az-

ÉGTÁJOLÓ

zal, ha új közösségünk tagjaival közösséget vállalunk, programjaikban részt veszünk, örömeinkben bánatunkban osztozunk.

Reisz T. Csaba a lajoskomáromi könyvbemutatón mondott bevezetőjében arról szólt, hogy az ember társas lényként különböző emberekkel közösségben a „mi-élményt” keresi és szeretné megélni. Sokféle „mi-kapcsolat” épül vérségi (családi), területi, vallási, etnikai, érdeklődési stb. alapon. Mint elmondta, ezek a „mi-élmények” kiemelten fontosak az emberi életben, felfedezni, gondozni és ápolni kell őket!

Az evangélikus hittestvérek kötődésének erősítésében is kiemelt fontosságú a „mi-élmény” felélesztése és erősítése, vagyis az identitásunk megszilárdítása egyházunk jövője szempontjából.

Szemerei János püspök Nyugati (Dunántúli) Egyházkerület

Kis egyház gazdag étellel és nagy tervekkel

Evangelikus zsinat Rómában

► Sok hasonlóságot és sok eltérést lehet megfigyelni az Olaszországban és a Magyarországon élő evangelikusok között. A közös és a különböző is összeköti! Krisztusban testvérek vagyunk, s ezért hisszük, valljuk, tapasztaljuk, hogy a hasonló megerősít, az eltérő tanulásra készítet, de mindkettő áldássá válhat a közös Úrnak végzett szolgálatunkban. Az Olaszországi Evangelikus Egyház (ELKI) április 25–28. között tartotta Rómában zsinatának idei ülését, melynek központi témájává a diakóniát tette.

A jó hangulatú és jó kisugárzása zsinat ötvenhárom tagból áll. A testület működése gördülékeny, rugalmas és hatékony. Nem szabályozzák túl sem önmagukat, sem egyházukat, mégis maximálisan demokratikusan működnek. Nem vitatkoznak sokat, de ha igen, akkor annál intenzívebben. Nemcsak az ülés előkészítése példaszzerű, hanem a zsinati tagok is felkészülten érkeznek a plenáris ülésre. Példamutató ez számunkra is.

Számos vendég is jelen volt az ELKI ülésén. Az ügyes szervezés következtében az „elhagyhatatlan” köszöntések nem udvarias általánosságokat tartalmaztak, hanem a központi témát világították meg az adott testvéregyházak szemszögéből. Ezért a magyar résztvevő feladata is az volt, hogy a magyar diakónia aktualitásairól és egy-két kiemelt programról szóljon. Így említettett meg a Sarepta Budai Evangelikus Szeretetotthon új beruházása, a fogyatékosok új otthonának építése, továbbá az intézményes diakóniában dolgozók és önkéntes munkások képzése.

Izgalmas és igen tartalmas volt a valdens egyház teológiai fakultásán tanító Paolo Ricca professzor előadása. A diakónia bibliai alapjairól szolt. Izgalmas az volt a tudósító számára, hogy azt a teóriát, amelyet annak idején Magyarországon sokat hallhatunk (a diakóniai teológia megalapozása) Jézus szolgálta (pontosabban arról, hogy szolgává lett értünk), most egy olasz teológus szájából hallhattam.

Mély biblikus megalapozással szolt az előadó arról, hogy a diakónia nem az egyház tenni-valója, hanem lényege. Ebben éli meg azt, hogy ő maga Krisztus teste. Krisztus maga a diakónus, ezért tanítványai alkotják a diakónia egyházát.

Azok az igehelyek, amelyeket Ricca professzor felsorolt és kibontott, természetesen nem igazolják azt, hogy hazánkban ez a teológiai felismerés teljesen félrecsúszott és zsákutcába került volna. Pál apostol filippiekhez írt levele 2. fejezetének gyönyörű mondatai („szolgai formát vett fel”) és Márk evangéliumának szavai arról, hogy az ember fia azért jött, hogy ő szolgáljon, megváltoztathatatlanok és félreérthetetlenek.

Paolo Ricca emlékeztetett arra, hogy mi ugyan Jézusnak a misztikus testéről, az egyházzól szoktunk inkább szólni, de van Jézusnak egy konkrét, mindenki számára látható teste: a rászoruló ember. Jézus ma öbennük van közöttünk testileg. Máté evangéliumának utolsó ítéletről szóló fejezete pedig konkrétan erről beszél. Enni adni az éhezőknek, inni adni a szomjazóknak, meg látogatni a beteget..., azaz: gondját viselni a rászorulóknak – s benne Krisztusnak.

Ez azonban azt feltételezi, hogy meglátjuk az embert.

Krisztus-templom (Christuskirche) – római evangelikus templom

Nem csak nézzük, meg is látjuk, túl az előítéleteken, túl az elválasztó vonalakon, túl – esetlegesen jogos – kifogásainkon. A diakónia nem programokkal, nem intézményekkel, nem eseményekkel, hanem emberekkel foglalkozik. Ebben a tevékenységében pedig egy prioritás van: a rászorultság.

Egy fontos vonatkozás az olasz zsinaton ismét előke-

rült. A diakónia – így gondoljuk – tettekben nyilvánul meg, pedig a szavak is a szeretet-szolgálat fontos eszközei lehetnek. Megszólalni azokért, azok helyett, akik maguk nem tudnak. Szóvivökké kell válnia a keresztény embernek és gyülekezetnek, hogy szóhoz jut-hassanak a rászorulók.

Az olasz evangelikusság szervezetten, összetartóan végzi munkáját. Már az is elgondolkodtató számunkra, hogy csak azokat tartják nyilván, akik valóban az egyházhoz tartoznak. Így ugyan csak tizenhétezer olaszországi evangelikus szerepel a listában, de ők valamennyien aktív tagjai a kicsiny, ám intenzív gyülekezeti életet élő közösségnek.

Az is elgondolkodtató, hogy a hozzánk hasonló rendszerű adóátírányításos állami támogatásnál a tizenhétezer egyháztagnál sokan – összesen ötvenezeren – ajánlják fel adójuk egy részét az evangelikus egyháznak. Áruklodó ez az adat, hiszen jó kisugárzású egyházzal sokan szimpatizálnak, s lehet, hogy ez a misszió első lépcsője is egyben.

Számos témát kellene még érintenem úti beszámolómban. Szólni kellene az új két nyelvű énekeskönyvről, egyáltalán az egyházi kétnyelvűség (német és olasz) természetes voltáról; a szervezetségről, arról, hogy a demokráciát miként éli meg egy olyan egyház, amelynek hazája másfajta demokratikus hagyományra épül; a nagyon eltérő tradíciójú közösségek közös nevezőjéről. De írnom kellene az egyházvezetés másfajta értelmezéséről is. Mindezekről talán más alkalommal.

A tudósítást azzal az örömteli hírral zárom, hogy Róma evangelikus Krisztus-templomában vasárnap magyarul is hangzott az evangélium. S ez minden udvarias testvéregyházi nyilatkozatnál többet jelent. Azt, hogy bár a család tagjai a világtól és más pontjain élnek, de Krisztusban testvérek a németek, az olaszok és a magyarok egyaránt. Az Európai Unió próbál közösséget teremteni – s talán csak gazdasági közösség lesz belőle. Az egyház pedig él azzal és abban az adott közösségben, amelyet Krisztus megteremtett mindannyiunk számára.

■ HAFENSCHER KÁROLY

India keresztény arca

► Egyetlen ország – két-három magyarországnyi tartományokkal, több nyelvcsaládba tartozó huszonkét hivatalos nyelvvel és legalább tizenegy írásrendszerrel. Egymilliárd főt meghaladó, nyolcvan százalékbán hindu népesség, abban a maroknyinak számító, húszmillió kereszténység. Hatalmas, a legmodernebb eszközökkel felszerelt műszaki, kereskedelmi és üzleti egyetemek, de ötvenkét százalékos írástudatlanság. Átoknak számító leánygyermek és vezető beosztású nők, köztük mérnökök, főorvosok, miniszterek. A mai napig véres vallási leszámolások és kétezer éve békésen élő Szír-Malabár Katolikus Egyház. Ez India, az elmentmondások országa. Így mutatta be hazáját néhány szóban Rekha Chennattu újszövetségi professzor, római katolikus szerzetes nővér az Evangelikus Hittudományi Egyetemen április 16-án tartott előadásainak bevezetőjében.

A messziről hozzánk érkezett tudós neve nem ismeretlen a biblikus teológiában jártas magyar olvasóközönség és hallgatóság előtt. Az Amerikai Egyesült Államok, Jamaica, a Fülöp-szigetek, Thaiföld, Fran-

történetek társadalmi-kulturális vonatkozásai, a fentieket tartalmazó bibliai könyvek teológiai szerkezete és irodalmi szerepe, valamint a nők helyzete és megbecsülése napjaink Indiájában.

KRÁNITZ MIHÁLY FELVÉTELE

ciaország és Olaszország mellett Rekha nővér korábban már Magyarországon is tartott exegetikai előadásokat mind római katolikus, mind protestáns (református) egyetemen. A Biblia és az indiai exegézis címmel a Hermeneutikai Füzetek sorozat 32. kiadványaként több tanulmánya magyar nyelven is megjelent. Keletiesen udvarias, szerény, szolgálatkész személyében a szerzeteshez méltó kegyességgel egészségesen ötvöződik a biblikus tudós felkészültsége.

Chennattu professzor Rómában, a Pápai Biblikus Intézetben szerzett licenciatúsi végzettséget. Teológiai doktori értekezését Johannine Discipleship as a Covenant Relationship (Jánosi tanítványság mint szövetségi viszony) címmel az Amerikai Katolikus Egyetemen (Washington D. C.) védte meg. E munkájában a jánosi tanítványságteológiát az ószövetségi szövetségfogalommal kapcsolja össze: a Krisztus választásával kialakuló és János apostol körében tovább élő tiszteletet, kölcsönös szeretetet és engedelmességet gyakorló közösségben Jahve és Izrael kapcsolatát látja megvalósulni.

A római katolikus Mennybe Felvett Szűzanya rendjének tagjaként, amelyhez világszerte mintegy ezeröttszázan tartoznak, Rekha Chennattu nővér jelenleg Indiában, a Mumbai-tól (Bombay) délkeletre fekvő Pune városának egyetemén (Jnana-Deepa Vidyapeeth) az újszövetségi tanszék vezetője. Fő kutatási területei a bibliai

Dr. Kránitz Mihály, a Pázmány Péter Katolikus Egyetem Hittudományi Karának tanácskezelő egyetemi tanára jóvoltából és kíséretében Rekha nővér hittudományi egyetemünkön is a fenti területeket érintő előadásokkal szolgált New Evangelization as a Christian Way of Life (Új evangélizáció mint keresztény létforma) és Biblical Women as Agents of Social Change (Nők a Bibliában: a társadalmi szerepvállalás képviselői) címmel. Az egyetem legtagasabb előadóteremtét megtöltő, nyolcvan-kilencven fős hallgatóság kedves meglepetésként magyar népdallal köszöntötte a hagyományos indiai viseletbe öltözött vendéget. Ő mintegy válaszképpen a fenti bevezetéshez hasonlóan ecsetelte az indiai társadalmi, kulturális és vallási hátteret.

Ezután mind a hallgatóság, mind az előadásokat tolmácsoló tanárok által jól követhető és érthető, ékes angolsággal húzta alá első előadásában az evangélizáció jelentőségét. A hitbészítés igényéről nem kegyes frázisként, hanem a keresztény élet alapjaként tett említést. Hangsúlyozta, hogy a keresztény embernek nemcsak beszélnie kell az evangéliumról, de magának is jó hírré, evangéliummá kell válnia környezetében, hogy így töltsse be Istentől kapott küldetését.

Az előadás, amely többek számára az ihletett bizonyosságtétel erejével hatott, egyszerre volt személyes, színes és tudományos szempontból mélyen megalapozott. Rekha nővér

sugárzó egyénisége és magával ragadó stílusa is bizonyította, hogy az Újszövetséggel való professzionális, egyetemi szintű foglalkozás nem zárja ki a meggyőző hitet és a meggyőződéses hűséget az Igéhez, valamint az egyházhoz.

A második előadás az indiai társadalmi viszonyok tükrébe állítva képviselt finom kritikát a nők egyre szélesebb körű szerepvállalását ellenzőkkel szemben. Míg egyes tartományokban nők és férfiak azonos elbírálás alá esnek, a szubkontinens más vidékein átoknak számít a leánygyermek.

A nők szerepét illető szociológiai kérdésre Chennattu professzor teológusként válaszolt. Nagy ívű exegetikai tanulmányában olyan bibliai nőalakokkal ismertette meg a hallgatóságot, akik környezetük-

ben nő voltakkal együtt kiemelkedő módon képviselték megbízatásukat. A teremtéstörténet Évája, Debóra, Judit, Mária vagy a névtelenség homályából nagy hite révén kilépő kánaáni asszony így váltak Isten ágenseivé, eszközeivé.

A sokak által hagyományosan patriarchálisnak, férfiközpontúnak tartott Szentírás az előadás végére egy másik arcát mutatta felénk: a nőalakok magyarázatos kiemelésével az előadó minden mesterkedtség nélkül egyensúlyt, harmóniát teremtett az esetlegesen eltérő nézőpontok között.

Köszönt jár Kránitz Mihály professzor testvérünknek, hogy elhozta közénk Rekha nővért. Tette ezt barátsággal, őszinte ökumenikus lelkellettel. Az előadások végén, búcsúztunkban bemutattuk a hallgatóknak Kránitz professzornak az elmúlt hetekben megjelent, Együtt az úton című vadonatúj kötetét a keresztény egységtörekvésekről.

Noha a napfényes áprilisi délelőttön csak néhány órát tölthettünk együtt, mégis kontinenseket összekötő lépéseket tettünk meg a közös úton. Indiai vendégünk szakmai életrajzába a magyarországi római katolikus és a református testvér-fakultás után 2013-ban az evangelikus is bekerül mint előadási helyszín. Hittudományi egyetemünk emlékkönyve pedig az ősi malajálam nyelven és írásjegyekkel is őrizi a tőlünk távol szolgáló, ám hozzánk egészen közeli testvérünk áldáskívánását.

■ BÁCSKAI KÁROLY

IV. Gusztáv Adolf vasi hálaadó nap

A Vasi Evangelikus Egyházmegye május 26-án Sárváron rendezi meg a IV. Gusztáv Adolf vasi hálaadó napot. Ezen a napon hálaadással emlékezünk meg arról, hogy területünkön négyszázöt esztendővel ezelőtt alakult meg a Kemenesaljai Egyházmegye. Egész napos ünnepünkre szeretettel hívjuk azokat a gyülekezeteket lelkészeikkel együtt, amelyek valaha a Kemenesaljai Egyházmegyéhez tartoztak, de ma más egyházmegyéik területén élnek. Várjuk a hajdan Vas megyében szolgáló lelkészeket és hozzá-

tartozóikat, és hívjuk a Vas megyéből elszármazott evangelikus testvéreinket. Az istentisztelet, melynek liturgiáját Gáncs Péter elnök-püspök vezeti, délelőtt 10 órakor kezdődik a sárvári vár udvarán, és a délutáni programok (kiállítás, könyvbemutató, irodalmi kávéház, vetélkedők) helyszíne is a vár lesz. Minden érdeklődőt szeretettel várunk. (Kérjük a lelkészeket, hogy Luther-kabátot és – ha használják – a piros stólat hozzák magukkal.)

Az egyházmegye elnöksége

WEÖRES SÁNDOR 100

WEÖRES SÁNDOR

Anyámnak

Termő ékes ág, te,
jó anya,
életemnek első
asszonya,

nagy meleg virág-ágy,
párna-hely,
hajnal harmatával
telt kehely,

benned kaptam első
fészket,
szívem a sziveddel
lűtetett,

én s nem-én közt nem volt
megye-hegy,
benned a világgal
voltam egy.

Álmom öbleidbe újra
visszatér –
álmom öbleidbe újra
visszatér!

Alabástrom bálvány,
jó anya,
életem hatalmas
asszonya,

szemed Isis smaragd-dísze,
tisztá, szép,
hajad Pallas bronz-sisakja,
színe ép,

csak arcodon lett keményebb
minden árny,
mint a délutáni égen
vércse-szárny.

Első szép játékom,
jó anya,
gyermekségem gazdag
asszonya.

A kamaszkor töled
elkuszált,
szemem a szemedbe
nem talált.

Így tűnődtem: „Mért szült,
mért szeret,
ha örökre élni
nem lehet?

Énmiattam annyi mindent
öl, temet!
mért nem tett a hóba inkább
engemet!”

A kamaszkor töled
elkuszált,
férfi-szívem újra
rád-talált,

férfi-szívem a szivedre
rátalált,
megköszön most percet, évet
és halált.

Álmom karjaidba
visszatér,
álmom karjaidba
visszatér...

Erős ház, szép zászló,
jó anya,
sorsomnak nyugalmas
asszonya.

Majd ha cseppig átfolyt rajtam
mind e lét,
úgy halok az ős-egészbé,
mint beléd.

Múló és örök

► A száz éve született költő, akit most ünneplünk, akiről szólni szeretnék, mindentudó és mindent látó. Papírra varázsolta a világirodalom színeit, lépdelve könnyedén évszázadokon át, mint énekesmadár a fák hegyén. *Weöres Sándor* nem szűnő kíváncsisággal csüggött a világ dolgain, a hétköznapi kis csodákon. Minden érdekelté, ami régi – és ami új. Szívében megfértek a „magyar” versek, Visnu isten legendás hírű papjának, *Dzsajadévának* pásztoréneke vagy *Henri Michaux* dadaista sorai...

„Szegfűviráglehetzuhatagos-örömlatu délövi szélben, / fülemüleszavu kusza méhzizigésű lugas susogó sűrűjében...” – Micsoda szóörvényes mondatok! Ki tudná utánozni? Megközelíteni? És fiatalkori remeklését: „Éjmélyből fölzengő / – csing-ling-ling – száncsengő. / Száncsengő – csing-ling-ling – / tél öblén halkan ring.”

Hallgatom a muzsikáló vessorokat, és egyszeriben fölzeng – harminc év távolából – egy csapat gyerek: tök-mag emberkék mondják a tündérverseket, fűjják teli torokból, és arcuk kitüzesedik. Csupa vidámság mindenki, majd felroppennek a közös boldogságtól. De hol a költő? Hová lett a kedves vendég a könyvtárból? Nem tűnt el, csak leheveredett a földre, ott ül közöttük, mint egy fiúcska.

Meghódította a fiatalokat. Ismerték és szerették. Pajtásuknak tekintették, megfogták a kezét, mentek együtt a terített asztalhoz, ahol forró kakaó várta őket és mazsolás kalács.

A felnőttek nem ülték így körül, nem mindenki lett lelkes olvasója. De így jó, a varázslatos versek munkálnak az időben.

Weöres Sándor 1913. június 22-én született. Apja földbirtokos katonatiszt volt, édesanyja művelt polgárcsaládból származott. A költő Csöngén élt sokáig, a Nyugat-Dunántúl szívében, a lágy redőjű kemenesi dombok árnyékában fekvő kis evangélikus faluban. Pápán, Szombat helyen, Győrött végezte iskolai tanulmányait; a jeles nyelvész, néprajztudós *Pável Ágoston* diákja is volt. 1932-ben Sopronban érettségizett. Pécsett volt joghallgató az Erzsébet Tudományegyetemen, majd a bölcsészkaron tanult, végül a filozófia-esztétika szakon szerzett diplomát.

Hideg van (1934), illetve *A kő és az ember* (1935) című kötetei nemcsak egy ígéretes írói pálya indulását jelentették, de elismerést is: 1937-ben Baumgarten-díjat kapott. A díjjal járó pénzből szellemét gazdagító távol-keleti utazást tett... 1939-ben a vers születéséről írt (ön)vallomások esszéjével doktorált. 1941-ben könyvtárosként dolgozott Pécsen, majd az Országos Széchényi Könyvtár munkatársa lett. 1947-ben Pestre költözött; 1948-ban feleségül vette *Károlyi Amyt*.

Ennyi a szűk életrajz. A többi egy tudatosan épített költői pálya. Munka és munka. Fáradhatatlanul. Az éjszaka csillagszendjében.

Visszapergetem az időt. Mi lehetett a legfontosabb? A felfedezés pillanata? 1929. április 14-én *Bónyi Adorján* mint csodagyereket bemutatta Weöres Sándort a *Pesti Hírlapban*. És a folytatás: *Babits* és *Kosztolányi* egyengette az ifjú költő útját. Biztató levelek, szívmeleg soraik mint fehér kenyér, olyanok lehettek. (1928 őszén négy versét közölte a *Nyugat*.) *Kodály Zoltán* olvasta az *Öregek* című költeményét, amely egyik legszebb kórusművének lett az ihletője. (1934-ben Kodály el is látogatott Csöngére, hogy meghallgassa az ottani népdalokat, és új feladatokra biztassa a diáksapkás fiatalembert.) Azután megállíthatatlan, termékeny évek jöttek.

Kévés szó esik egy tüneményes,

csupa szeretet nőről: édesanyjáról. „Anyám négy nyelven olvasott és beszélt – nyilatkozta egy kései riportjában. – Örült, hogy bennem is van kulturális érdeklődés. Anyámtól már hat-hét éves koromban olyan olvasmányokat kaptam, mint *Shakespeare*, *Goethe*, *Madách*, *Csokonai*...”

Mesterek, barátok – mindegyik fontos – kísérték a költőt évtizedeken át: a szomjazó lélek gyógyítója, *Hut-ter Zsigmond*, a falu evangélikus lelkésze és Weöres hitoktatója; *Fülep Lajos* zengővárkonyi tudós lelkész, a szigorú bíráló; *Várkonyi Nándor* könyvtáros, az atyai barát; *Füst Milán*, a prófétai tanár; a század egyik legnagyobb gondolkodója, *Hamvas Béla*, a kivételes kovász, apavallás a megpróbáltatások idején. (Weöres 1957-től 1964-ig hallgatásra volt ítélve. Nehezen tudta megjelentetni írásait, egyetlen jövedelmi forrása a műfordítás volt.)

Milyen ez a költészet? „A pillanat, a történelem csak zavaros halmaz – írta első kritikusa, *Tamás Attila* –, az igazi a szellem alakváltásaiban ragadható meg.” Ez utóbbi valósult meg életművének sokféleségével: képi, érzelmi, gondolati és hangzáselemek zenei felépítésével. Minden tökéletes, és muzsikál, föltámad az ősvilág, a mitikus asszír és ógörög hétköznapi.

„Szerepjátszó készségének és stílusvirtuozitásának remeklése a *Psyché* című versregénye” – köszöntötte megjelenésekor *Kenyeres Zoltán*. A másfél száz évvel korábbi időbe képzelt költőnőnek, Lónyay Erzsébetnek korán kilobbant élete elevenedik meg az archaikus nyelven írt versekben, levéltöredékekben.

Weöres Sándor műfordítóként is kivételeset alkotott: görög, latin, angol, francia, kínai, olasz, orosz, ukrán klasszikus művek tolmácsolásával a legjobbak (Babits, Kosztolányi, *Tóth Árpád*, *Szabó Lőrinc*) közé emelkedett.

Szindarabjai különös vállalkozások, nem érik el magas költői szintjét. Egyelőre holt szerző a drámaírók társaságában. Kísérleteiről a kultúrpolitika tudni nem akart. A *Holdbéli csónakos* pécsi (ös)bemutatójára negyven évet kellett várni. Mesejátékjaiban, oratóriumaiban, szindarabjaiban az ember és hatalom viszonyát vizsgálta, a nagyobb változások problémáit.

Végül szólnom kell Weöres Sándor hitéről. Hiszen a legtöbbet erről kérdezték, provokálták, és ő – szokásához híven – mindig kedvesen válaszolt. Pontosan és ércebe vésve. Istene, kedves csöngői temploma, távol-keleti kolostorai, pagodái, imádkozó szerzetesei, mind ott rejtőznek verseiben. Gondolatai közül egyet idézek:

„Számomra csak egy ember létezik: Jézus. Jézus létezik, és ő létezik mindazokban, akik benne és általa vannak. Azért írok, mert jobban, pontosabban ki akarom fejteni az azonosságot Jézussal bennem és másokban. Füttyölök rá, hogy hányan olvassák vagy hányan nem olvassák a verseimet. Egyetlen célom: egy fokkal közelebb hozni a jóakarató, érzékeny olvasót ehhez az azonossághoz.”

■ FFL

Jegyzetlapok

(*Napló, 2013*)

Nézni és látni. Egyre kevesebb a látó ember, aki néz, és figyelő társait, a rohanó életet. Ritka az olyan fiatal a vonaton, aki indulás után ne a mobiltelefonján játszana, vagy egyszerűen álomba ne merülne. Még ritkább az, aki úgy nézi a tavaszi felkelő napot, mintha először látná, úgy nézi a felróppenő madarat, mintha egyedül csak hozzá akarna visszatérni búzaszemért.

Ma már kevesen tudnak nézni, észrevenni másokat: szegényeket és esetetteket. A legkevesebben azok vannak, akik befelé látnak, a lélek mélyébe, és onnan hoznak föl feleletet. Ma az emberek már csak kifelé néznek, egyetlen pontra, mint a fenevadak.

Királylepkék. Gyönyörű természetfilm a késő esti órában. Ámulva nézem én is, és hallgatom a tudós idegenvezető szavait: „Titkos csoda az életük” – mondja csendesén. És igaz van. Kanadától, hogy eljussanak a távoli Mexikóba, több ezer kilométeres utat tesznek meg, tele veszélyekkel, váratlan viharokkal! Mégis ellepi szeptember végén a part menti hatalmas erdőket.

Csüngnek szorosan egymás mellett a nagy aranysárga lepkék; hét-nyolc hónapon át ott lógnak a lehajló ágakon, mozdulatlanul, egymást melegítve. Azután, ahogy a nap melege egyre erősebb lesz, kezdenek mozdulni. Ébrednek, röpdösnek, készülnek vissza ugyanazon az úton a két-három nemzedékkel újabbak, mint amelyek elindultak. Száz és százezer tüneményes, törekény csoda, navigálnak a ropant táj felett, megfeythetetlen ügyességgel és pontossággal.

Hittérítő. Kedves osztálytársamat vártam a Ráday utca sarkán. Szemben magas férfi figyelt, kigombolt kabátban, lobogó fekete sállal. Jobb kezében nagy, sötét könyvet szorított, a Biblia új fordítását. Aztán eltűnt. Váratlanul már ott is volt előttem. „Hogyan látja a világot? – kérdezte halkan. – Nem pusztul el? Megmarad?” Nagy szemekkel várta a választ. „Elég reménytelen. De Istennek van még dolga velünk” – feleltem sietve. Megszorította a kezemet, a közeli kirakat elé húzott, fölállt a magas peremre, és onnan szónokolt: idézett a *Zsoltárok könyvéből*. Sokan pénzt adtak neki, elkísérték a közeli kenyérboltig.

Domokos Jenő. Az erdélyi evangélikus lelkész tele hittel, tenni akarással. És körülötte lelkes fiatalok. Régi hobbijával, a sziklamászással fogta meg az ifjúságot. Jönnek, hallgatják, és követik a legnehezebb csúcsok meghódítására. „Vegyétek előbb észre a hegyet – mondja indulás előtt –, azért áll ott, hogy megismerjük.” Közben osztja a felszerelést, mutatja az erős kötelet, a biztonságos csomókötést. „És vegyük észre Isten: mit üzen nekünk alig hallhatóan?” – folytatja a játékos bibliaórát.

Fiatal, tiszta arcú férfi, a gyönyörű táj vándora, fenyőerdők szerelme, aki örömet meg akarja osztani másokkal is.

Emlékszem, évekkel ezelőtt egy pap a gördeszkatudományával mozgította ki a fiúkat és a lányokat. Egy másik remek focista volt, őt akarták legyőzni a legkisebbek. Szép és lelkesítő példák, bizonyára Isten is mosolyog a különös, vidám csapatokon.

Kórházkápolna. A nagy, kopott épületben vészelttem át infarktusomat. Emlékszem, a második héten az ügyelet orvos mint véres posztóra, úgy nézett a kezemben lévő Pilinszky-kötetre. „*Szög és olaj* – vette ki a kezemből –, maga ilyeneket olvas?” Visszakérdeztem volna, de egész éjjel fájt a szívem. Kiszolgáltatottnak éreztem magamat.

Most meglepve láttam, hogy a kerti pad mellett, ahol sokat ültem és várokoztam, kis kápolnát emeltek. Egyszerű, fa és üveg szerkezet, színes ablakkal. Benéztem, megálltam a nyitott ajtó közelében. Idős lelkész a délelőtti istentiszteleten, szépen beszélt, a Bibliát idézte. Öreg néni hallgatta egyedül, hunyt szemmel pihent a tavaszi mély csendben. Milyen fölemelő, gondoltam, magányosan is teszi a dolgát, pontosan, figyelmesen, az utolsó pillanatig.

A könyv halála. Újból kongatják a vészharangokat, ebben a hónapban negyedszer hallom. Pedig a könyv mint forma és ráfordítás jó befektetésnek tűnik. Kinyithatom, letehetem, beleírhatok jegyzeteket. Kezembe vehetem bármikor, és felolvashatok belőle egy mesét a gyerekeimnek.

Most az információs tenger csábítja a fiatalokat, ezért a könyvet mellőzik, vesztített a fontosságából... De tíz év múlva, ötven év elteltével, hiszem, újból fölfedezik. Ismét zsúfolni lesznek a könyvtár termei, amelyekben évezredek tudása, kincse halmozódott föl. Szinte hallani, hogy a régi lapok ódon mondataiból kiszólnak írók, költők, művészek, tudósok. És választ adnak kérdéseinkre.

Az öreg szomszéd. Régen láttam, már nem is itt él, gyerekei beadták valami otthonba, hogy ne legyen láb alatt. Pedig mindig úton volt, igyekezett hasznára lenni a világnak. Láthatatlan jótéteményeivel, ahogyan most is. A tegnap éjszakai nagy vihar miatt aggódott, azért szökött haza. Megnézni a vályogfalú házat, a tetőcserepet, a lehullt száraz ágakat.

A nyolcvannyolc éves férfi mindenható benéz, semmi nem kerüli el a figyelmét. Kabátja tiszta, gumicsizmája megmosva, kesztyű nélkül csinál mindent, hogy érezze a fát, a vasat, a követ. „Nem vagy éhes? – kérdezi a nagy fehér kuvaszt. – Látom, megint nincs vized” – és frisset hoz a lenti konyhából.

Tűnődve nézem messziről: mi készítteti még most is cselekvésre? A szüntelen munkálkodásra?

Papírlap. Egy az évtizedes sok ezer feljegyzésből. Régi, vastag dossziében lapult. *Szergej Bulgakov* teológus üzenete: „Teremtettségéből adódóan az ember valóban nemcsak az isteni szeretet kegyelmét kapja meg, hanem a lehetőségét annak, hogy szeressen önmagán kívül másvalakit is: a felebarátját. És ne csak embertestvéreit, de lelki barátját is szeresse.”

■ FENYVESI FÉLIX LAJOS

HAT NAP ALATT HÉT KONCERT

Korál-sziget a Felvidéken

A tavalyi, erdélyi koncertkörút után idén a Felvidékre látogattunk a *Korál-sziget* együttessel. Magyar ajkú gyülekezetekben csendültek fel az énekeskönyv jól ismert dallamai, amelyeket sajátos, modern zenei szövetbe öltöztettünk.

Rozsnyón pedig a református testvérek vendégei lehettünk. A programok előkészítésében, megszervezésében a teljes háttérrel biztosító *Végh Szabolcs*on kívül komoly feladatot vállalt *Lóczy Tibor*, a felvidéki evangélikus misszió munká-

VEGH SZABOLCS FELVÉTELE

A tételek között igyekeztünk kibontani az énekszövegek evangéliumi üzenetét is. Jó néhány új feldolgozás is beke-reült a műsorba, a várhatóan az év végén megjelenő második CD anyagából igyekeztünk minél többet élőben is megszólaltatni.

Hat nap alatt hét koncertet adott a zenekar: Alsószeli, Ipoly-ság, Hosszúszó, Sajógömrő, Tornalja és Rimaszombat evangélikus közösségeiben jártunk,

társa. A technikát *Jansik Tamás* tartotta kézben, aki egyben a fel-lépések hangmérnöke is volt.

Meghatározó élmény volt találkozni – magyarként és protestánsként egyaránt ki-sebbségi helyzetben élő – ven-deglátóinkkal, *Rusznayák Dezső*, *Horváth Olivér*, *Buza Zsolt* és *Bodnár Aranka* lelkésszel, *Srna Zoltán* polgármesterrel, a hosszúsói gyülekezet vezetőivel, akik büszkén mutatták be lelki és kulturális kincseiket

núi lehettünk. A beszélgetése-ken a panaszos hanggal szem-ben erőteljesen szólaltak meg a jövőtervezés gondolatai, ka-pott hangot a reménytelen cse-lekvés, a változtatásra való készség és eltökéltség.

Mindannyiunk számára megerősítő találkozásokat je-lentett az áprilisi hét. Jövőre a tervek szerint a Délvidéket látogatjuk meg.

■ SMIDÉLIUSZ GÁBOR, a *Korál-sziget* együttes tagja

Békéscsabai „Biblia-drámák”

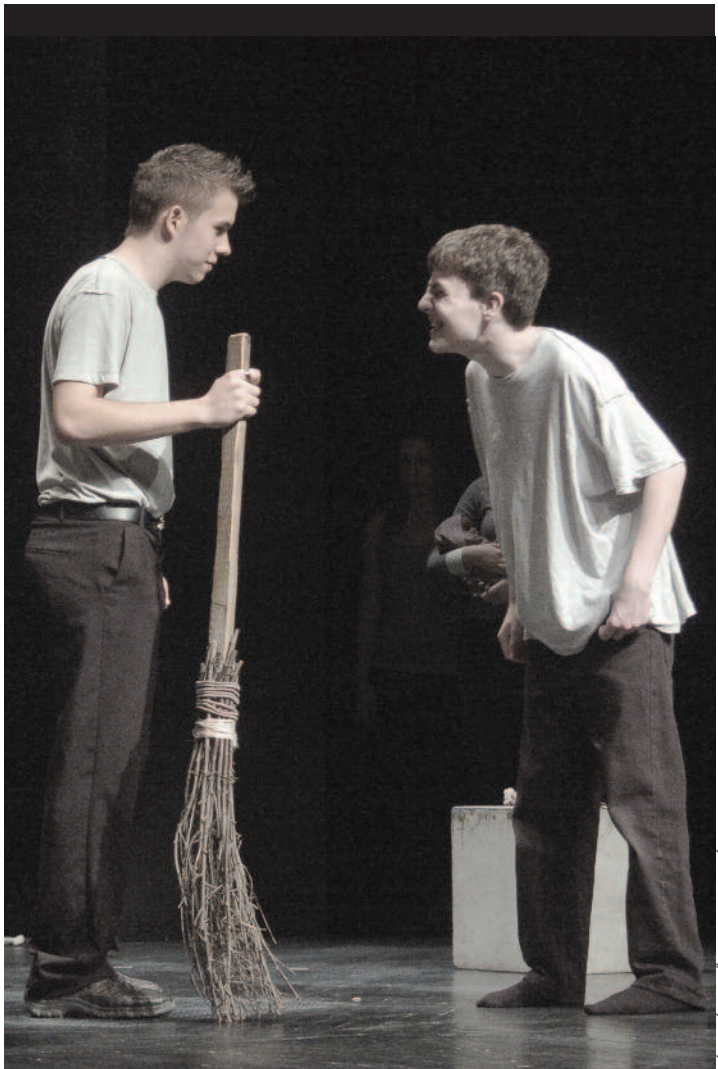
Evangelikus diákszínjátzó-sikerek

Másodszor rendezte meg középiskolásoknak szóló programját április 29-én a békéscsabai Jókai Szín-ház. Míg tavaly *Madách Imre* örök klasszikusának egy-egy jelenetét mutat-ták be a részt vevő csapa-tok, addig az idén bibliai történeteket dolgoztak fel a vállalkozó szellemű ti-zenévesek, mintegy két-százan.

Fekete Péter, a Jókai Szín-ház igazgatója a program kapcsán lapunknak el-mondta, hogy a kezdemé-nyezés célja nemcsak az, hogy közelebb vigyék a színház világát a közép-is-kolásokhoz, hanem hogy képet kapjanak arról, mi-ként gondolkodnak a tizen-évesek a Szentírásról. Így került színre többek között Káin és Ábel, József és Pu-tifárné története, a jézusi templomtisztítás jelenete, valamint a Megváltó és Pi-látus találkozása.

A szakmai zsűriben a színház igazgatója és mun-katársai mellett helyet ka-pott *dr. Moskovics Sándor*, a helyi zsidó hitközség elnöke, *Szigeti Antal* békéscsabai plé-bános és *Péterné Benedek Ág-nes* evangélikus lelkész is.

A legjobb újszövetségi elő-adásnak a Békéscsabai Evangé-likus Gimnázium, Művészeti Szakközépiskola, Kollégium és

LASZLÓ JENŐ CSABA FELVÉTELE

Alapfokú Művészetoktatási In-tézmény produkciója bizonyult – a fiatalok Lázár feltámasztá-sát vitték színre. Az előadásért a legjobb dramaturg díját kap-ta *Salka Zsuzsanna*. A legjobb modern előadás címet a Mező-berényi Petőfi Sándor Evangé-

likus Gimnázium és Kollégium bábeli toronyépítést bemutató jelenete érdemelte ki, míg *Sza-bó Csongor*, a békéscsabai lu-theránus intézmény diákja a legjobb férfi mellékszereplő dí-ját vehette át.

■ –ó –ó –A

Festum Varadinum

► Hagyományt teremtett a Kárpát-medencében Nagyvárad magyarsága azzal az ünnepségsorozattal, amelyet ápri-lis 21–28. között immár huszonkettedik alkalommal rendeztek meg a városban. A történelmi egyházak, a ci-vil, illetve politikai szervezetek rendezvényei a magyar-ság identitásának egy-egy színfoltját megjelenítve járul-nak hozzá a keresztyén hit és a nemzeti identitás erősí-téséhez, hagyományaink ápolásához.

A helyi evangélikus egyházköz-ség ünnepi istentisztelet szer-vezésével vállalt részt eme ne-mes cél megvalósításában. Is-ten igéjét *Győri János Sámuel* budapest-pesterzsébeti evan-gélikus lelkész hirdette, hang-súlyozván, hogy szükség van az ünnep örömére, hiszen az ün-nepet Isten teremtette, és az „a mennyország egy morzsája, készülődés az üdvösségre”. Pál apostol szavait is idézte, aki így biztat: „Örüljetek az Úrban mindenkor, ismét mondom, örüljetek.”

Az igehirdető meggyőző-dése, hogy „Nagyváradnak is szüksége van egy erős vár-ra, szüksége van Istenre”.

A liturgikus szolgálatot *Má-tyás Attila* helyi lelkész végez-te, aki a köszöntések kapcsán azt is megemlítette, hogy déd-nagyapja – *Rolik Lajos* – éppen a pesterzsébeti evangélikus gyülekezetnek volt hűséges presbitere.

A Petőfi-bizottság kutató-sairól és *Petőfi Sándor* Bargu-zinban feltehetően megtalált hamvainak kálváriájáról tar-tott érdekes előadást *Pat-rubány Miklós*, a Magyarok

Világsszövetségének elnöke. El-mondása szerint érthetetlen, hogy a Magyar Tudományos Akadémia miért akadályozza a DNS-vizsgálat alapján igényelt azonosítást. Szomorú, hogy éppen azok tesznek meg min-dent annak érdekében, hogy Petőfi azonosítása ne történ-

A SZERZŐ FELVÉTELE

hessen meg, akiknek szolgálati kötelessége lenne a kutatás-ban elől járni.

A *Voce Vita* kvartett és *Ben-czédi Mónika* zenetanárnő színvonalas zenével emelte az alkalom ünnepélyességét. A pár éve alakult énekegyüttes

tagjai (*Deményfalvi Ágnes* – szoprán, *Hovancsek Tünde* – alt, *Kiss Huba Ernő* – tenor és *Benczédi Hunor* – basszus) klasszikus és könnyűzenei da-rabokkal örvendeztették meg a hallgatóságot. A szíveket betöltötte a gyönyörű muzsika harmóniája. Az orgona hangja ismét lenyűgözte a je-lenlevőket.

E sorok írója külön aján-dékkal köszönte meg *Jonnie Boschnak*, a kampeni testvér-gyülekezet tagjának már több évtizede tartó segítőkészségét és a nagyvárad evangélikusok iránti hűségét.

Az ünnepélynek a magyar nemzeti himnusz adta meg a

meľtő záróakkordot. A ven-dégssereg természetesen a templom udvarán előkészít-tett szeretetvendégségre is meghívást kapott.

■ MÁTYÁS ATTILA nagyvárad evangélikus lelkész

EZ AZ A NAP!
2013 JÚNIUS 1. 17-22.30
[GYÜLEKEZÉS, EXPONITÁS: 15 ÓRÁTÓL]

GYÜLEKEZZENEK KÖRÉD A NÉPEK, TE PEDIG FOGLALJ HELYET FÖLÖTTÜK A MAGASBAN! ZSOLT 7,8

AZ Ő NEVÉBEN ÖSSZEGYÜLÜNK

1 NAPRA SZÍVVEL LÉLEKTŐL ÁTITATVA

5 GRAMMY DÍJAS ZENÉSSZAKÁRKBAN

SOK HELYRŐL NEMZETBŐL FELEKEZETBŐL MINDEN KOROSZTÁLYBŐL

ISRAEL HOUGHTON & NEW BREED
GATEWAY WORSHIP
1000 FŐS KÓRUS & JOY GOSPEL MUSIC

ÜZENET: ULRICH PARZANY

GÁVEL//PINTÉR//PRAZSÁK
CSISZÉR//LAKATOS//DOBNER

HENDERSON DÁVID
JOHNNY K. PALMER
BOLYKI BROTHERS

MISSZIÓ EXPO 15-17h
GYEREK-PROGRAM
24 ÓRÁS DICSŐÍTÉS
DICSŐÍTŐ KONFERENCIA JÚNIUS 31.

BUDAPEST SPORTARÉNA

INFO, JEGYEK:
WWW.EZAZANAP.HU, WWW.TEX.HU
CSOORTOS ÉS CSALÁDI KEDVEZMÉNYEK!

ticket express.hu

Szintézis az Ördög-árkon túl

► Az Ördög-árok a 20. század elejéig a budai Városmajor parkon átfolyó, csekély vízhozamú patak volt. Lefedésével és környezetének parkosításával a két világháború között kedvelt szabadtéri pihenőhely alakult ki. A félreeső, mégis jó közlekedési kapcsolatokkal bíró parkot nemcsak a társaságra vágyó budai ifjúság és a fák árnyékában pihenő budai polgárok használták ki, hanem kiváló találkozóhelyet nyújtott a hatóságok érdeklődését kerülni vágyó „kétes egzisztenciáknak” is. Ezen a helyszínen indul *Hajnal Géza Ördögárok* című alkotása. A darabot április 25-én adták elő a józsefvárosi Párbeszéd Házában, amely több mint hatvan év után került vissza a jezsuita rend tulajdonába.

A helyszínválasztás ezúttal nem szorul különösebb magyarázatra, hiszen az 1945 utáni kommunista hatalomátvételt követően a legkeményebb üldöztetést a katolikus szerzetesrendek közül talán éppen a jezsuiták szenvedték el.

A színdarab, melyet az előadás alkotói a mű példázatjellegéhez igazodóan „drámázat” műfaji megjelöléssel illettek, követi a jezsuita hagyományokat, hiszen története során a rend nagy figyelmet szentelt a tanítások dramatizált megjelölésének is, s a jezsuita iskoladramák a magyar irodalmi hagyományok értékes részét képezik.

A Párbeszéd Háza nagytermében megrendezett előadás szépszámmú, zömében fiatal néző előtt indult. A darab kamarajellegű, a három szín alatt mindössze két szereplő beszélgetett váltakozó szerep körben előbb a városmajori park fái stílizáltan ábrázoló, majd az utolsó színben zárt teret imitáló műanyag paravánok előtt.

Az első felvonásban tézis-ként két illegális kommunista beszélgetését hallhattuk a Horthy-rendszer utolsó időszakából. A szereplők az üldöztetés keserű pillanataiba és a mozgalom széthullásának folyamatába avatták be a nézőket. A színváltást követően antitézisként ugyanez a két szereplő jezsuita szerzetesként az ötvenes években a földalatti egyházi munka gyakorlatát és nehézségeit tárta a nézők elé. Bár tevékenységük mozgatórugói korántsem hasonlítottak egymásra, az illegális kommunisták és az üldözött jezsuiták kiszolgáltatottsága az államha-

talmat éppen gyakorlókkal szemben hasonló vonásokat mutatott.

A drámázat a csúcspontját – szintézisszerűen – az Andrassy út 60. alagsori börtönében éri el, itt kerül egymás

halál utáni élet reménységével, valamint a vigasztalás szolgálatával példát mutat a kommunistának. A szenvedő emberek közös sorsa és a jezsuita hitének példája a kommunistát is nézetei átértékelésére indít

A SZERZŐ FELVÉTELE

mellé a siralomcellában az előző színek szereplői közül az egyik jezsuita és az egyik kommunista. Mindkettejük az ártatlanság bizonyosságával néz szembe a kivégzéssel: a háborús időkben ellenálló kommunistát moszkvai elvtársai ítélik halálra az illegális párt feloszlásának vádjával, míg a jezsuita pusztán léte is olyan kihívást jelent az államhatalom számára, mely csak a fizikai megsemmisítéssel szüntethető meg.

A halálra ítélt kommunista a találkozás első pillanataiban az ellenséget látja a halálra készülő jezsuitában, aki a

ja. Bár a hit kegyelmét nem kapja meg, a szerzetes példája emberi tartást ébreszt benne, s a vesztőhelyre már – a városmajori fák ágai között felsejülő keresztre tekintve – a jezsuitához hasonlóan, begombolt inggallérral megy.

A körülbelül egyórás kamaradarab színei között zongoramuzsika szól. A rendező, *Kaj Ádám* puritán jelmezekben és díszletek között vezeti színészeit, feszült figyelemre készítve a lelkes hallgatókat, mely az előadást követő pódiumbeszélgetésbe is élénken bekapcsolódott.

■ Zs. J.

Legyetek jók, ha tudtok – együtt!

Nem szeretem, amikor politikai szlogenné válnak bizonyos fogalmak, mint például a tolerancia, az esélyegyenlőség vagy az integráció fogalma. Ilyenkor az az érzésem, hogy íróasztal mögött ülők okoskodnak anélkül, hogy egyszer is leültek volna az asztal mellé annak a közösségnek a tagjaival, amelynek a jogaiért harcolnak, anélkül hogy részt vettek volna az életükben.

Épp ezért felemelő és nagyszerű látni azt, amikor a közösségvállalás nem a szlogenekben, hanem a tettekben jelenik meg. Mint például amikor egy amatőr színtársulat – a soproni *dESZKa Társulat* – fog össze egy szellemi fogyatékosokkal foglalkozó intézmény, jelen esetben a zsirai otthon (Fővárosi Önkormányzat Értelmi Fogyatékosok Otthona) színtársulatával, a *Komisz* (Komédiás Integrált Színház) csapatával.

Április 13-a, ülök a zsirai otthon színháztermének nézőterén, és nézem a nagyon sokak által ismert, 1983-ban készült olasz film, a *Legyetek jók, ha tudtok* alapján készült darabot. A színpadon soproni ifjak, a dESZKa Társulat tagjai, köztük az evangélikus gimnáziumok, a liceum és az Eötvös diákjai – sőt egy tanár is! A rendező, *Betuker Botond* maga is az Eötvös-gimnázium tanára. Meghatva figyelem őket, köztük ifiseimet is, amint önfeledten játszanak, énekelnek – és mellettük, pontosabban velük együtt ott játszanak a zsirai otthon lakói is a maguk különösségével.

Nézem őket, és arra gondolok, milyen csodában részesülhettek ezek a fiatalok. Nemcsak azért, mert átélhették a színház örömeit az első próbától kezdve a tapsokig, hanem azért, mert átélhetik azt, ami sokak számára csak papírizú elv: együtt élni, lélegezni és dolgozni olyanokkal, akik *mások* (de utálom ezt a kifejezést!), akiket mindenki kikerülne állapotuk miatt. Az igazi együttlét az, amikor nem merül föl a kérdés, hogyan bánjak valakivel, amikor lehet együtt nevetni, viccelődni, nem kell a másikkal fogyatékosossága miatt hímes tojásként bánni. Az előadáson pedig átsütött ez az egymásra találás.

Maga a történet is kissé

más volt, mint az, amit a jól ismert filmben láthattunk. A film lágyabb, sokak számára giccsesebbnek tűnő megoldásokkal él.

A színdarab komolyabb, merészebb lett, a viccek is élesebbek. A szereplők – a fogyatékkal élők is – olykor rögtönöztek, önmagukat adták, és ettől a darab igazi mai, elgondolkodtató, sírásra és neve-

bosszú állandó feszültsége járja át a történetet.

Nagyszerű volt látni, hogy a szereplők mennyire élvezik a közös játékot. És különösen megható, amikor a fogyatékkal élők maguk is mernek poénkodni – akár a saját állapotukon is. A játékoságnak és az (ön)íróiának ez a foka csak az igazi elfogadó szeretet légkörében tud megszületni...

tésre egyaránt kényszerítő mű lett. Fülöp atya naiv, végtelen jósága egyben életszagú, a szerelmesek sem csak éteri színtel vágyódnak egymás után.

A színdarab – annak dacára, hogy a 16. században játszódik – nagyon modern kérdéseket feszeget: a bennünk élő jó és rossz, a vágyak és az elfojtások, a megbocsátás és a

Irigylem ezeket a fiatalokat. Nemcsak a tapsért, nemcsak a sikerért, hanem azért is, mert ilyen fiatalon megélhették a közös munka örömeit, és még inkább: hogy megélhetik a fogyatékosokkal való közösség örömeit. Hiszem, hogy ennek a csodája nem fog eltűnni az életükből.

■ HEGEDŰS ATTILA

BETUKER BOTOND FELVÉTELEI

– A mű többek közt a hit hasznát feszegeti. A jezsuita szerzetes keresztény hite és a reneget kommunista társadalmi egyenlőségbe vetett hite között van-e minőségi különbség? Egyenértékű-e a hit és a vakhit? – kérdeztük Hajnal Gézát, a szerzőt.

– Természetesen nem állt szándékomban egyenlőségjelet tenni a két ember hite közé, de keresztény hitünk szerint mindketten Isten gyermekei, Isten előtt egyenlők. A hit kegyelme nem mindenkit ér el, a kommunista azt tanulja meg a jezsuitától a börtöncellában, hogy tartson ki a saját hitében.

– A halál közelségében a jezsuita és a forradalmár az emberi közelségben csaknem megbékél egymással. Összebékíthető-e a keresztény hit és a kommunista ideológia az igazságos társadalom megvalósításáért folytatott küzdelem során?

– A jezsuiták egyik mozgalma, az úgynevezett világszolidarizmus erre próbált kísérletet tenni. A rend egész földön vállalt missziós tevékenységének egyik lényeges eleme (ezt a problémát feszegeti többek között a *Misszió*

című film), hogy úgy hirdetik Krisztust, hogy közben alkalmazkodnak a helyi viszonyokhoz, kultúrához. A jezsuiták pontosan tudták, mire számíthatnak a szovjet megszállás alatt. Egykét szerzetesük az illegálitásban óriási hatást gyakorolt a következő nemzedékre, a darabban megidézték páter *Pálos* vagy páter *Vácz* a ma gyakorló katolikusainak hagyatékára szóló példát. De nem kerülöm meg a kérdést: az ideológiák nem, csak az emberek békíthetők össze egymással és Istennel!

– A darab megtekintésével az idősebb generáció a történelmi emlékeit idézheti föl, míg a fiatalok számára az ismeretterjesztést szolgálhatja a „drámázat”. Emlékeztető vagy oktató réteget tekint ma inkább aktuálisnak?

– Mindkettőnek örülök, ha így van. Nagy élmény számomra, hogy lelkes huszonévesek hozták létre az előadást, és hogy a barátaik töltötték meg a nézőtér nagyobbik részét. Talán egyik gyengéje a darabnak, hogy az idősebbeknek túlságosan, a fiatalabbaknak pedig nem eléggé didaktikus.

■ ZSUGYEL JÁNOS

K I R C H E N T A G

A világ kapujában

► Folytatás az 1. oldalról

„Soviel du brauchst”, „Amennyire szükséged van” (2Móz 16,18) – szól az idei mottó, felhívva a jóléti társadalomban élők figyelmét a tudatosabb erőforrás-használatra mind materiális, mind spirituális értelemben. Szükség van a tudatosabb életvezetésre, az önreflexióra és mértéktartásra, szükség van a másik szükségének meglátására. (E gondolatokat tettel is megpecsételve a záró istentisztelet offertóriumát egyrészt a Dél-Szudánban felépítendő egészségügyi központ támogatására, másrészt a mozambiki földműves családok megsegítésére ajánlották föl.)

A kérdést sokféle irányból közelítették meg a bibliaanulmányozók és pódiumbeszélgetők – teológusok, fizikusok, miniszterek, publicisták, szociológusok –, a pénz etikus használatától egészen a pszichológiai elégedettségfogalomig. Idén a meghívott vendégek között volt többek között *Angela Merkel* német kancellár, *Joachim Gauck* német államfő, *Margot Käßmann*, a reformáció öt-századik évfordulójának nagykövete és *Anselm Grün* bencés apát, író.

A tematikusan elrendezett *lehetőségek piacán* az érdeklődők megismerkedhettek az ökumené, a diakónia vagy az ifjúsági és missziói munka területével, de informálódhattak akár az ökológia és állatvédelem kérdéseiről

is, betekintheztek sokféle kultúrába. A Magyarországi Református Egyház önálló standon képviseltette magát. *Bölcskei Gusztáv* püspök, a zsinat lelkeszi elnöke több pódiumbeszélgetésnek is résztvevője volt.

A magyarországi evangélikusokat az összevont „osteuroper” standon a diakóniában dolgozók kétbusznyai csapata – Nyíregyházától Dombóvárig – képviselte.

Magyar fellépőkben ugyan nem bővelkedett az ez évi Kirchentag, de szolgálatukat a közönség szeretettel fogadta. Elhozta dalait a szügyi popospunkos *M.Is.K.A.*, a *Czöndör István* lelkész, illetve *Gáspár Sándor* vezette balatonboglári *Seven Houses* gospelkórus, az egyházunk ifjúsága számára emblematis *Szélrózsza Band*, továbbá biblidráma-foglalkozást tartott *Donáth-Muntag Ildikó* és *Falvay Dóra*.

Az ötnapos hamburgi rendezvény identitáserősítő, örömré, felelősségvállalásra buzdító kék-fehér, hőmpölygő valósága – a Binnenalsteren világító százötvenezer napbúcsúztató gyertya képe, a Fischmarkton az ökumenikus istentiszteleten kiosztott, hal alakú Brezen íze – remélhetőleg még soká elkíséri és még nagyobb kikötők felé tereli a hazautazót.

■ KINYIK ANITA

A lehetőségek piacán ez alkalommal is sok egyházi és civil szervezet használta ki a lehetőséget a bemutatkozásra

Elcsendesedés az Elba partján

Naponta több tucat pódiumbeszélgetés és előadás, valamint kulturális program várta az érdeklődőket a csarnokokban és a színpadoknál

„Soviel du brauchst”, „Amennyire szükséged van” (2Móz 16,18) – hirdették a 34. Kirchentag bibliai mottóját a kék zászlók mindenütt a városban

Az ötnapos rendezvény százhuszezer résztvevője között ez alkalommal is szép számmal képviseltették magukat a Németországon kívülről érkezett protestáns hívek. A nyitó istentisztelet után őket külön is köszöntötték a rendezők

A Magyarországi Református Egyház standjánál Bölcseki Gusztáv püspök, a zsinat lelkeszi elnöke beszélget Jörg Schmidt német református egyházelnökkel

A hamburgi 34. Kirchentagon készült videofelvételek egyházunk honlapján, a www.evangelikus.hu-n tekinthetők meg.

Összeállította: BODA ZSUZSA

— H A M B U R G

FABINY TAMÁS FELVÉTELE

A magyar diakónia standjánál készült fotón Szabó Szilárd, a Kaposszekcsői Evangélikus Diakóniai Otthon lelkésze, Szabó Miklós, a szombathelyi Johanneum Evangélikus Diakóniai Központ vezető ápolója, Fricker Andrea, a kaposszekcsői intézmény vezetője és a szintén kaposszekcsői Hoffmann Tibor

Hamburg utcáit járva „huzalemberrel” is találkozhattak a kirchentagosok

FOTO: EVANGELISCH-METHODISTISCHE KIRCHE MEDIENWERK

Az utolsó vacsora háromdimenziós fotóján Jézus Györfi Mihály nyírteleki evangélikus lelkész lábát mossa

A programok sorában az áhítatok és a biblíatanulmányok fontos szerepet kaptak

Színpadon a Szélrózsa Band

ADAMI MARIA FELVÉTELE

SZABÓ ANDRÁS FELVÉTELE

A M.Is.K.A. koncertje a Kirchentagon

HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA FELVÉTELE

Angela Merkel német kancellár Mennyit ér a teremtés a globalizált világban? címmel tartott előadást

HORVÁTH-BOLLA ZSUZSANNA FELVÉTELE

A balatonboglári Seven Houses gospelkórus fellépése Gáspár Sándor kórusvezető irányításával

A városi parkban százezer fő részvételével megtartott, záró úrvacsorai istentiszteleten Nicholas Baines, az angliai Bradford anglikán püspöke szolgált igehirdetéssel. Az alkalmat a televízió élőben közvetítette

BODA ZSUZSA FELVÉTELEI

Viszontlátásra 2015-ben Stuttgartban, 2017-ben, a reformáció kezdetének öt-századik jubileumi évében pedig Berlinben!

Előadás
a Csíki székhely
krónikáról

Május 16-án, csütörtökön 19 óra-kor a Kálvin-teremben (Budake-szi, Fő u. 159.) a *Csíki székhely krónikáról* tart előadást *Csutak Bodroghy Attila* történész. Sze-retettel várunk minden érdeklő-dőt. Az előadás ingyenes. Ado-mányokat a budakeszi Protestáns Kör tevékenységének támoga-tására elfogadunk.

A Protestáns Kör szervezői

Lőrinci Érdeklődők
Teaháza

A pestszentlőrinci evangélikus gyülekezet Lőrinci Érdeklődők Teaháza (LÉT) szeretettel hív minden érdeklődőt következő alkalmára május 16-án (csütörtökön) 18 órára. *Dr. Cserháti Péter* orvos, egészségpolitikai helyettes államtitkár lesz a vendégünk. Az est témája: *Nem vagytok-e ti sokkal értékesebbek náluk?* – *Az emberi élet értékei.* Helyszín: 1183 Budapest, Kossuth tér 3. (evangélikus gyülekezeti terem). Megközelíthető az Üllői úton vagy az 50-es villamossal.

Jubiláns
konfirmandusait várja
a pestszentlőrinci
gyülekezet

A pestszentlőrinci és a pest-szentimrei jubiláns konfirman-dusainkat szeretettel hívjuk má-jus 19-én, pünkösd ünnepén 10 órakor kezdődő úrvacsorás isten-tiszteletünkre. Várjuk mindazok érkezését, jelentkezését, akik az 1933., 1938., 1943., 1948., 1953., 1958., 1963., 1968., 1973., 1978., 1983., 1988., 1993., 1998., 2003., 2008. évben konfirmáltak temp-lomunkban vagy máshol, de je-lenleg gyülekezetünk területén élnek. Elérhetőségünk: 1183 Bu-dapest, Kossuth tér 3. Tel.: 290-6408, mobil: 20/824-2410.

Lelkészakadémia

Mivel most alakul a Lelkészaka-démia új szervezete és vezetősé-ge, az átmeneti időben (a 2013. évben) az ügy iránt elkötelezett egyházi vezetők megbízásából három lelkészakadémiai kurzust szervezünk egyházunk oktatási központjában Révfülöpön.

A Lelkészakadémia következő alkalmát június 2–6. között *Itt az Isten köztünk* címmel tartjuk a magyar evangélikus istentisztle-t teológiai és gyakorlati kérdé-seiről. A program vasárnap este kezdődik, és csütörtökön reggeli áhítattal ér véget. A kurzus veze-tője *dr. Fabiny Tibor* professzor, házigazdája és előadója *dr. Ha-fenschér Károly* lelkész, az igeta-nulmányokat *Ittzés János* nyugal-mazott püspök tartja.

Minden érdeklődőt szeretettel várunk erre az alkalomra, amely tanulási lehetőséget, továbbkép-zést, testi-lelki-szellemi tölteke-zést, testvéri közösséget kínál. A kurzus elvégzése beleszámít a törvény által előírt továbbképzé-si rendbe.

Jelentkezni lehet a revfu-lop@lutheran.hu e-mail címen május 17-ig.

A szervező közösség nevében:
DR. FABINY TIBOR
és DR. HAFENSCHER KÁROLY

Biztonság, iszlám, biztonságpolitika

Nógrádi György előadása az ökumenikus tanácsban

► Az ismert biztonságpolitikai szakértő, **Nógrádi György** volt április 15-én a Magyarországi Egyházak Ökumenikus Tanácsa (MEÖT) Valláskö-zi és Dialógus Bizottsága nyílt ülésének vendége. Jelen sorok írója az ülés megnyitásakor utalt a Szentírás tanítására a biztonságról. **Dávid ezt mon-dta Góliátnak: „Az Úrre a háború, és ő ad kezünkbe benneteket.” (1Sám 17,47) Az igazán fontos persze az Újszövetség tanítása. A Hegyi beszéd boldog-mondásai után ott van az ellenség szeretetének parancsa (Mt 5,3–10.43–48). Az Útmutató** aznapi újszövetségi ígéje is az abszolút biztonságra ta-nított: „...akár élünk, akár meghalunk, az Úréi vagyunk.” (Róm 14,8)

Jézus Krisztus is beszélt a mi fogalm-ink szerinti biztonságpolitikáról – a hadba vonulás példázatában: „...*ha egy király el akar indulni, hogy harcba bo-csátkozzék egy másik királlyal, vajon nem ül-e le előbb, és nem tart-e taná-csot arról, hogy szembeszállhat-e tíz-ezer élén azzal, aki húszezerrel jön el-lene? Különbön követséget küld, ami-*kor az még távol van, és megkérdezi a békefeltételeket.*” (Lk 14,31–32) Nógrá-di György ehhez annyit tett hozzá, hogy a támadónak legalább háromszo-ros fölényben kell lennie. Ha túlereje csak kétszeres, akkor a siker reményé-ben lehet felvenni ellene a harcot.*

Ami úgy általában a biztonságot il-leti, az a múltban abszolút, a jelenben relatív, a jövőben pedig bizonyta-lan... A Budapesti Corvinus Egyetem professzora a világtérképre mutatva fi-gyelmeztetett, hogy Európa már nem a világ közepe. Az Egyesült Államok a Csendes-óceánra, Kínára tekint.

A budapesti szovjet nagykövet már 1972-ben azt mondta, hogy Kí-nát részekre kellene szabdalni, mert különben nagyon veszélyes lesz. Kí-na 2011-ben a bruttó nemzeti összter-mék (GDP) tekintetében lehagyta Japánt, és a második gazdasági hata-lom lett. Az arany- és valutatartalé-kok felét birtokolja. Még tíz-tizenöt évre van szüksége háború nélkül ah-hoz, hogy világhatalmi szerepe meg-kérdőjelezhetetlen legyen.

Kína számára három tabu van: az atomfegyverek, Tajvan és Tibet. Utób-bi annál is inkább, mert itt van az or-szág édesvíztartalékának egyharma-da. Ha jóban akarunk lenni Kínával, akkor – állami szinten – nem fogad-hatjuk a dalai lámát és az uigurok kép-viselőit. Az iszlám vallású, a magya-rokat rokonoknak tekintő uigurok a kínaiak szerint „erőszakos társaság”, és – mint figyelmeztetnek – ha kell, sok áldozat árán is megfékezik őket.

A koreai helyzetről Nógrádi György a következőt állapította meg: Kína azt akarja, hogy Dél-Korea ne nyelje el, il-letve az Egyesült Államok ne kebele-ze be Északot, ne legyenek amerikai katonák a kínai határon. Észak-Korea azért fenyegetőzik az atomfegyverke-zéssel, hogy tárgyalóasztalhoz ültes-se az Államokat. Egy háború viszont Kínának nem érdeke.

Oroszország szerepe nagyrészt az olaj és a földgáz világpiaci áráról függ. Valójában két szuperhatalom lesz, az USA és Kína, Oroszország pedig „a legfontosabb segéderő”. És kit támogat az utóbbi? Taktikailag Kínát, stratégi-ailag mindenben ütközik vele. „Az USA összes kérdése Ázsia – mondta az előadó –, nem Európa, nem Afri-ka és nem is Latin-Amerika.”

Ami az iszlám világot, először is Af-ganisztánt illeti, „az afgán háborút el-vesztettük”. „Aki kimegy, pénzért megy harcolni.” Lehet azzal büszkél-kedni, hogy a NATO-tagállamok mi mindent építettek, mára viszont ezeknek az építményeknek a kilenc-venöt százaléka romokban hever. Nógrádi György elmondta, hogy járt a mazari-sarífi német bázison, aho-

vá a tejet és a virslit is Németország-ból szállítják. A kávé, teát viszont helybeliek főzik, és „csak” az a kér-dés, hogy miért nem mérgezik meg a német katonákat. A válasz: „Amíg az afgán törzsfő megkapja a pénzét, addig nincs merénylet.”

Irán nem mond le az atomprog-ramról. Ugyanakkor tudni kell, hogy a síita–szunnita ellentét sokszor erő-sebb, mint az izraeli–arab. Leghan-gosabban Szaúd-Arábia követeli, hogy verjék szét Irán síita vezetését. Az izraeli titkosszolgálat informáci-ókat cserél Szaúd-Arábiával. Az arab világ Marokkótól a Shatt al-Arabig terjed, de az USA szerint Törökor-szág is ide számítható.

Az „arab tavasz” európai értékelése és fogadtatása téves volt. *Kadhafi* ki-szolgált Európát, akadályozta a mig-rációt, egyben tartotta Líbiát. De beval-lotta, hogy anyagilag segítette *Nicolas Sarkozy* volt francia elnök választási kampányát. Egyiptom az arab világ kul-csa, és még mindig az egyetlen olyan ország, amely képes a vezetésre. Fő be-vételi forrása a Szuezi-csatorna, a kül-földön élők hazautalásai és a turizmus.

Két kiszámíthatatlan ország van: Irak és Szíria. Az iraki háború költségeit nyolcszáz- és háromszermil-liárd dollár közé teszik. Mivel hitel-ből finanszírozták, a pontos összeget senki sem tudja. Ötezer amerikai és százhetvenezer iraki halottat követelt. Szíriában az alevita kisebbség ural-kodik, amely közel áll a sítákhoz. Tö-rökország azt szeretné, hogy a szun-niták vegyék át az uralmat, és így ki-szorítsa Iránt. Katar és Szaúd-Arábia

révén áramlik nyugatról a fegyver a felkelőknek.

Izrael pozíciója is romlott, a Ha-mászt Egyiptom és Szaúd-Arábia egy-re inkább támogatja, Irán pedig egy-re kevésbé. Jordániában szintén – a pa-lesztin többség és az egyre több iraki, szíriai menekült miatt is – az a kérdés, hogy mikor dől meg a királyság. Szí-ria három-négy részre szakadhat, ez – amint Nógrádi György fogalmazott – „életveszélyes”, hiszen a nyugati beavatkozás nyomán az ország a negyedik működésképtelen állam lenne Afga-nisztán, Irak és Líbia után.

Törökországban a határ mentén szükség esetén minden parancsnok maga dönthet az esetleges beavatko-zásról. Számukra döntő szempont, hogy ne legyen Irakhoz hasonló kurd autonómia. Szíriában a diplomáciá-ban a felkelők állnak nyerésre, kato-nailag a helyzet döntetlen. A Bizton-sági Tanácsban Kína és Oroszor-szág nem támogatja a felkelőket.

Európában a migránsok immár ne-gyedik nemzedéke bizonyította, hogy a „multikulti” nem járható út, ezt *Angela Merkel* német kancellár, *Nicolas Sarkozy* és *David Cameron* brit miniszterelnök is kénytelen volt megállapítani. Ha öt évvel korábban mondják, megbuknak.

Mind a NATO, mind az Európai Unió (EU) bővítése politikai, nem pe-dig szakmai szempontok alapján történt, ennek fizetjük az árát. A hamarosan EU-tag Horvátország al-kalmasságát is sokan megkérdőjelez-ték. Ami Törökországot illeti, az EU vezető államai egyre kevésbé óhajt-

Fischl Vilmos evangélikus lelkész, az ökumenikus tanács főtítkára fel-hívta a résztvevők figyelmét arra, hogy *Olov Fykse Tveit*, az Egyházak Világtanácsának főtítkára éppen az-nap érkezik Egyiptomba, és találko-zik az elnökkel és a kopt pápával. A jövő márciusi világimanap szervező-je egyébként Egyiptom lesz.

Nógrádi György hozzátette, hogy *Mohamed Murszi* egyiptomi elnök nem akar a hadsereggel ujjat húzni, mert megbuktathatná. Egyiptom kapja az USA-tól a második legna-gyobb éves katonai segílyt. Egyiptom lakosságának negyven százaléka ti-zenöt év alatti. A Sínai-félsziget be-duinjai többek között a kábítószer-csempészből jól megélnék, és szá-mukra mindig is csak az volt a kér-dés, hogy melyik titkosszolgálattól kapnak több pénzt.

Libanon a második világháború végéig Szíria része volt, az alkotmány szerint az államfőnek évente kétszer konzultálnia kell Szíriával. Az 1975-ös polgárháborúig az ország a Köz-el-Kelet Svájcja volt, ahol a televízió el-nökeinek posztjaig menően szabá-lyozták, hogy hol milyen vallású sze-mély tölthet be vezető tisztséget. Mára az egyensúly – a népesség arányainak változása, a palesztin menekültek és a Hezbollah miatt – a múlté, de a kívülállóknak jelenleg éppen ez felel meg.

Kérdésekre válaszolva a professzor kifejtette: ami a terrorizmus elleni há-borút illeti, 2001. szeptember 11. óta az USA-ban nem volt jelentős me-rénylet. (A bostoni maratonton a rob-bantás közép-európai idő szerint ápr-ilis 15-én este fél tíz körül történt. Há-rom halálos áldozatot követelt, szept-ember 11. mintegy háromezret.) Eu-rópában három terrortámadás is volt: Madrid, London, Isztambul (2004, 2005, 2012). Az USA szét akarja ver-ni a terroristákat, míg Európa a terro-rizmus okait szeretné megszüntetni, ami persze nem sikerül. Az arab világ-ban sokan gyűlölik az USA-t, mégis szeretnék ott élni.

Az Európában élő muszlimok ese-tében nem lehet arra számítani, hogy belátható időn belül vissza-térnének. Az előadó elmondta, hogy két éve beszélt afgán menekültekkel, akik szerint azért jó Európában, mert könnyű szert tenni alkalmi kapcsolatokra. De ha valaki a húguk-ra, nővérükre gondolna ugyanígy, azt gondolkodás nélkül megölnék. Ange-la Merkel szerint is a muszlimok tíz százaléka szélsőséges, ami persze még nem egyenlő a terrorizmussal.

Az egyházi diplomácia szerepéről Nógrádi György elmondta, hogy évekig járt a Hannoverhez közeli loccum evangélikus akadémia kon-ferenciáira, ahol „elképesztően em-beriek” voltak. Ha nem kell is túlbe-csülni az egyházak lehetőségeit, a lel-ki hatás akkor sem elhanyagolható – zárta előadását az egyetemi tanár.

A kiváló szakember nagyon jól lát-tatta, hogy milyen is az a világ, amelyben élünk. Többek között ar-ra figyelmeztetett, hogy ne higgyünk túl könnyen a látszatnak. Már csak azért sem, mert „tíz előrejelzés közül tizenegy nem jön be”. Még egyszer: „A biztonság a múltban biztos, a je-lenben relatív, a jövőben bizonytalan.”

Mikor fogják végre a szelídek örö-kölni a földet?

■ SZENTPÉTERY PÉTER

Írásunk az ökumenikus tanács honlap-ján (meot.hu) megjelent beszámolóinak a szerző által rövidített változata

MÁTIS LILLA FELVÉTELE

Jobb későn, mint soha

„Jobb későn, mint sohasem megismerni a teljes igazságot” – mondta egyszer egy súlyos beteg a kórházi ágya mellett üldögélő lelkészének, miután úrvacsorát vett, és lelkével megértette, szívével felfogta a bűnbocsánat csodáját. Megvallotta, elmúlt élete évtizedei alatt nem érdekelték a hit kérdései, így szocializálódott, az-az így nevelték. Élte a maga szórakoztató életét, mint sok millióan még rajta kívül, nem törődve se étellel, se elmúlással, se Istennel, se halállal. Csak élt hétköznapi tudattal a mindennapok taposómalmában, kiszolgáltatva az idő makacs mulásának, munkaadói kénye-kedvének. Ezt látta gyermekkorában, erre tanították hajdan az iskolában; azt hitte, ennyi az élet – és kész.

Csak most, a betegsége kezdetén gondolkozott el az élet lényegéről! Talán mégiscsak többől van szó, mint eddig feltételezte. Eleinte csak homályos kérdésként bukkant fel: mi is lehet az emberi élet eredete, értelme, célja? Mit is kezdjen saját elrontott, kifecamodott életével? Nagyon sok minden balul ütött ki az évek során. Miután megbetegedett, és már a harmadik orvos mondta ki ugyanazt a diagnózist, döbbsen rá – elmondása szerint –, hogy valami nincs rendben a világgal, de talán inkább az ő világképével.

Ekkor fordult egy lelkészhez, aki szépen, lassan, fokozatosan Jézushoz vezette, és eljutott odáig, hogy a betegágyon elismerte és megvallotta bűneit, élt az Úr szent testével és vérével, és megtapasztalta a lelki békességet „a halál árnyékának völgyében”, ahogy a zsoldáros is imádkozza (23,4). S ezt a vallomását zárta le a fent idézett mondattal: „Jobb későn, mint sohasem megismerni a teljes igazságot.”

Egészen más vonatkozásban, de – és ez az én mulasztásom – csak most kerekedett ki az a kép, amely a francia tudós, Laplace elméletéhez fűződik. Középkorban korom óta hordoztam magamban egy Laplace személyével és elméletével kapcsolatos történelmi anekdotát, amely az ateizmust volt hivatott alátámasztani.

A történelmi anekdota úgy szól,

hogy amikor Pierre Simon Laplace (1749–1827) megírta *A világ rendszérének magyarázata* című művét, örömmel ajándékozta meg az akkoriban általa is rajongva tisztelt francia császárt, *Napóleont* műve egy példányával.

A harcias császár intellektuális becsületére legyen mondvá: elolvasta a tudós művét, és így nyilatkozott: „Sok száz oldal szól az égről, de a Jóisten sehol se szerepel benne.” Laplace ezt felelte a felséges uralkodónak: „Felség! Erre a hipotézisre nem volt szükségem.” Erre állítólag Napoleon azt mondta volna: „Pedig remek hipotézis!”

De nem Napoleon felelete miatt idéztük fel a híres anekdotát, hanem a teljes igazság kedvéért. Ugyanis divattá vált ateista körökben Laplace kijelentését harciasan istentagadó, Istent feleslegessé nyilvánító tételként idézni, és mintegy fennen hirdetett jelszavává lett a büszke tudománynak, hogy az „Isten hipotézisére” nincsen szükség.

A magyar könyvpiacra nemrég megjelent *Nagy kérdések – Isten* című kötetében (Geographia Kiadó, Budapest, 2013) Mark Vernon számol be arról, hogy a Laplace–Napoleon-esetnek az eddigi elbeszélési módja nem a teljes igazságot adja vissza. Ideológiai haszonlesők saját ateista elméleteik alátámasztására propagandisztikus módon aknázták ki ezt az esetet – a teljes igazság az, hogy Laplace nem volt ateista.

Elmélete szerint a naprendszer egy izzó és kavargó gáztömegből keletkezett, de nem véletlenül, nem önmagától, hanem a természet mechanikus törvényei szerint, ám ezeket a mechanikus törvényeket a Teremtő rendelte el!

„Isten előre megszabta ezeket az elveket” – vallotta Laplace, és a világ ezek szerint működik, és aki a világ működését vizsgálja, annak már nem kell foglalkoznia az elvek, törvények eredetével.

Jó propagandisták voltak tehát azok, akik elterjesztették azt a felfogást, hogy a tudomány feleslegessé tette a teremtő Isten személyét, mert

a jelenségeket önmagukban is lehet vizsgálni és le lehet írni. Bármilyen emberi alkotás működési elvét vizsgálhatnánk anélkül, hogy az alkotó neve után kérdezősködnénk. Elénk tehetnek – csak példaként említve – egy bonyolult digitális órát, leírhatjuk működési elvét a gyártó iránti érdeklődés nélkül.

Jobb későn, mint sohasem megismerni a teljes igazságot. De az itt felidézett eset csak egy tudománytörténeti anekdota, és a benne elrejtett igazság csupán fontos érdekesség, amelyre felkaphatjuk a fejünket, hogy lám-lám, mégsem arról van szó, hogy a tudósok elfordultak Istentől, hanem egészen más indulatokból fakad az istentagadás szelleme, aminek féligazságok ügyes felhasználásával igyekezett ez a tagadó szellem hozzájárulni.

A betegágyon fekvő, a földi életből elmenni készülődő felebarátunk egy másik, egy életbevágóan fontos igazság megismerése által szabadult meg a bűneitől, és nyerte el az örök életbe vetett hitet és reménységet. Ez az igazság pedig az a názáreti Jézus Krisztus volt, aki egyszer így is bemutatkozott: „*En vagyok az út, az igazság és az élet; senki sem mehet az Atyához, csakis énáltalam.*” (Jn 14,6)

A názáreti Jézus földi élete egyik életveszélyes helyzetében, útban a kereszt felé a nagy hatalmú római Pilátusnak mondotta ezt: „*En azért születtem, és azért jöttem a világba, hogy bizonyosságot tegyek az igazságról: mindenki, aki az igazságból való, hallgat az én szavamra.*” A cinikus politikusnak csak egy kézlegyintésre tellett: „*Mi az igazság?*” (Jn 18,37,38)

Csak valószínűsíteni tudjuk, hogy ő nem ismerhette meg a megszabadító igazságot, amelyet nagyon sok felebarátunk, testvérünk megismert. Talán éppen a betegágyon, de jobb későn, mint soha. Mert a megtestesült igazság, azaz maga Jézus Krisztus megszabadít bűntől és haláltól. És ha „*megismeritek az igazságot, az igazság megszabadít titeket*” (Jn 8,32). Csak ne legyen túl késő!

■ RIBÁR JÁNOS

HETI ÚTRAVALÓ

Jézus Krisztus ígéri: „*Ha felemeltetem a földről, magamhoz vonzok mindeket.*” (Jn 12,32)

Húsvét ünnepe után a 6. héten az *Útmutató* reggeli és heti igéi a földön szolgáló gyülekezet új életébe adnak betekintést. Pünkösöd böjtjében a keresztre, majd a mennybe felemeltetett Uruk ígéretében bízva a hívő nép így kiált: *Exaudi!* „Halld meg, Uram, hívó hangomat! Könyörülj rajtam, hallgass meg engem!” (GyLK 687,6) Az Úr meghallgatja erőtlén népe kiáltását. „Az Úr gazdagon megáld mindenkit, aki őt segítségül hívja.” (Róm 10,12; LK) Jézus nem hagyta magára egyházát, hanem Isten jobbán szüntelenül közbenjár érte. S így bátorítja tanítványait: „*Amikor eljön a Pártfogó, akit én küldök nektek az Atyától, az igazság Lelke..., az tesz majd bizonyosságot én rólam; de ti is bizonyosságot tesztek...*” (Jn 15,26–27) Pál a gyülekezetéért térdre hull, hogy „*a Krisztus lakjék szívetekben a hit által*”, és „*megismerjétek Krisztusnak minden ismeretét meghaladó szeretetét*.” (Ef 3,17.19) Egyedül Istené a dicsőség az egyházban! És így vall *Luther*: „Én olyan egyház kicsi csapatában akarok lenni s maradni, akik érzik és elismerik bűneiket, nyomorúságukat; ezért szüntelen Isten vigasztaló segedelméért sóhajtoznak szívbeli kiáltással, hisznek a bűnbocsánatban, s az ígéért üldöztetést szenvednek.” Prófétája által az Úr megígérte fogságból hazatérő népének: „*Egy szívet adok majd nektek, és új lelket adok beléjük, eltávolítom testükből a kőszívet, és hússzívet adok nektek, hogy rendelkezéseim szerint éljenek...*” (Ez 11,19–20) Jézus bátorít: a nagy megpróbáltatás „*alkalom lesz nektek a tanúságtételre...*” én adok nektek szívet és bölcsességet, amelynek nem tud ellenállni vagy ellene mondani egyetlen ellenfelet sem. (...) Állhatatosságotokkal nyeritek meg majd a lelketeket.” (Lk 21,13.15.19) Bizonyágtételre biztat: „*...ha valaki vallást tesz rólam az emberek előtt, az Emberfia is vallást tesz arról az Isten angyalai előtt. (...) ne aggódjatok amiatt..., mit mondjatok, mert a Szentlélek abban az órában megtanít majd titeket arra, amit mondanotok kell.*” (Lk 12,8.11–12) Péter javaslatára Júdás helyére Jézus életének két tanúját jelölték, s miután imádkoztak, „*sorsot vetettek rájuk: a sors Mátyásra esett, és a tizenegy apostol közé sorolták őt*” (ApCsel 1,26). Halála előtt a kereszten Jézus gondoskodott édesanyjáról; így szólt hozzá: „*Asszony, íme, a te fiad!*” Majd ezt mondta Jánosnak, szeretett tanítványának: „*Íme, a te anyád!*” (Jn 19,26.27) Az Isten látomásban adott kijelentést prófétájának a jeruzsálemi templom újjáépítéséről. Az ő két felkeltje: a kegyelmet nyert Jósua főpap s a helytartó, Zerubbábel „*az egész föld Urának a szolgálatára állnak*”. Ám nem földi eszközökkel, de Isten Lelke erejével tart az építkezés, miként az anyaszentegyházé is, amelynek a Messiás az alapköve és a záróköve is: „*Az Úr igéje ezt mondja Zerubbábelnek: Nem hatalommal és nem erőszakkal, hanem az én lelkemmel! – mondja a Seregek Ura.*” (Zak 4,14.6) Kérhetjük az ősi ének szavaival: „Jövel, Szentlélek Isten, / Tarts meg minket igédben; / Ne legyünk sötétségben, / Maradjunk igaz hitben!” (EÉ 230) Lelkes ünnepet!

■ GARAI ANDRÁS

Meghívó női hétvégére

A női missziói szolgálat *Isten országa bennünk* összefoglaló címmel női hétvégét szervez június 6–9. között (csütörtök estétől vasárnap délig) Révfülöpön, az Ordass Lajos Evangélikus Oktatási Központban. Minden érdeklődő jelentkezését szeretettel várjuk május 14-ig a következő elérhetőségeken: MEE Női Misszió, 1085 Budapest, Üllői út 24.; marta.pinter@lutheran.hu.

Környezetvédelmi világnap – a teremtés 23. ünnepe

Kétnapos konferenciára várjuk az érdeklődőket május 17–18-án a környezetvédelmi világnap, a teremtés 23. ünnepe alkalmából. A konferencia témája: *Az etika, valamint a hit- és erkölcsanoktatása, különös figyelemmel a környezetvédelem és teremtésgondozás kérdéseire.* A konferencia helyszíne: 1088 Budapest, Üllői út 24., utcáról nyíló kis tanácsterem.

Missziói és Környezetügyi Központ – Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend

Program

• Május 17.

14.30: Ökumenikus, teljes liturgiájú istentisztelet (*Biczó Dénes, Románé Bolba Márta, Széchei Béla, Zsigmond Árpád*) – Szolgálat az áldott kenyérrel (*Gulybán Gergely*)

15.15: A konferencia megnyitása – *dr. Nagy Andor* levelét *Sahó Eszter, dr. Zsengellér József* levelét *Altziebler Károly* olvassa fel

15.45: *Sudár Annamária*: Erkölcs és költészet

16.00: *Dr. Szűcs Ferenc*: Környezeti és teremtésgondozási értékek, amelyeket kiemelten kívánatos megjeleníteni az etika-, valamint a hit- és erkölcsanoktatásban

16.45: *Dr. Fábri György*: Hogyan segítheti vagy ronthatja a hit- és erkölcsanoktatása az etikai, ezen belül a környezetetika tudatosságát?

17.30: *Dr. Jancsó Gábor, dr. Kosztka Miklós, D. Szabik Imre, Tóth Melinda Anna*: Tapasztalataink a környezetetika művelése területén

18.30: *Börönte Márta*: Taizéi imaóra, rákosszentmihály–sashalmi ökumenikus közösséggel

• Május 18.

9.30: Meditáció a csendről (*Kún András Nándor*) – Zsoltározás (*Lakatos József*)

10.00: *Szabó Erik*: Gondolatok a településetika tárgyköréből

10.30: *Dr. Széchei Béla József*: Ajánlások az etika, valamint a hit- és erkölcsanoktatáshoz, kiemelten a környezetvédelem és teremtésgondozás szempontjából (közösségi munka)

12.30: A Jézus Testvérei Ökumenikus Diakóniai Rend közgyűlése

13.00: Üti áldás

Konzultáció a férfimisszióról

Konzultációt tartottak április 24-én az evangélikus férfimisszióról egyházzunk országos irodájában. *Koháry Ferenc* férfimissziói referens és *Szeverényi János* országos missziói lelkész számolt be az elmúlt évek történéseiről.

2007 óta hat országos konferenciát, regionális, egyházmegyei és gyülekezeti programot szervezett Koháry Ferenc. Húsz gyülekezetben működik férfikör, melyek eltérő szerveztségűek. Különböző tevékenységekkel, szolgálatokkal segítik gyülekezeteik életét. A legaktívabb talán a szombathelyi közösség. Hét év alatt harmincegy gyülekezetet látogattak meg. A több ezer példányban kiadott missziói szórólap és más cikkek, írárok (*Híd* magazin, *Épüljeteik* című könyv) adtak hírt erről a fontos területről.

A konzultáció résztvevői négytagú munkabizottságot választottak, elhatározták, hogy a *Híd* missziói magazinban és az éves körlevélben rendszeresen beszámolnak a munkaág eseményeiről és a férfikörök életéről.

A legközelebbi országos férfitalálkozó június 22-én lesz a kelenföldi gyülekezetben.

■ Sz. J.

Maradj életben!

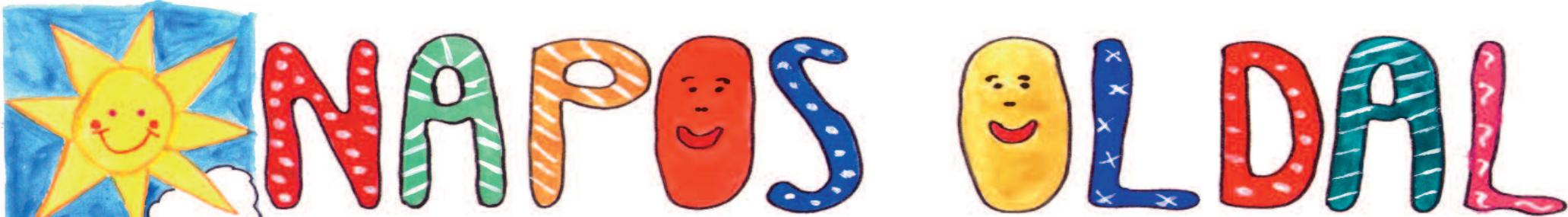
Missziói hétvége a várpalotai evangélikus gyülekezetben

Missziói hétvégét tartottak április 26–27-én a várpalotai evangélikus gyülekezetben a Forrás óvoda, az egyházközösség és a missziói központ szervezésében. A négy alkalomból álló sorozat mottója *Maradj életben!* volt, az egyes alkalmak témacíme pedig: *Maradj életben, család!*; *Maradj életben, ember!*; *Maradj életben, egyház!*; *Maradj életben, ifjúság!*

Az óvodában, a hajléktalanszállón, a templomban és a templomkertben sokakat megszólított az evangélium. *Szeverényi János* missziói lelkésszel együtt szolgált énekkel, verssel, bizonyágtétellel *Káli-Horváth Kálmán, Balog Tibor* és *Drenyovszky Péter*.

■ SZEVERÉNYI JÁNOS felvétele

Szerkesztette: BODA ZSUZSA

Zöld varangy

Kisebb a barna varangynál, hossza kilenc-tíz centiméter. Bőre világoszürke alapon nagy sötétzöld folttal mintázott, írisze zöld színű, a hímek torkán a tavaszi időszakban hangadás közben felfúj lebeny látszik.

Gyakori állat a nedves talajú réteken, legelőkön, szérúk, hodályok környékén, de a falusi udvarokon, kertekben is mindenütt előfordul.

Éjszakai életmódot folytat. A napali órákat valami nedves, sötét üregben, gyökerek között, földben lévő lyukban, a falusi udvarokon öreg kűszőb alatt, pincékben tölti.

A sötétség beállta után ugrálnak elő, és egész éjszaka vadásznak. Mindent bekapnak, ami csak eléjük kerül: bogarakat, csupasz csigákat, bagolylepkéket, pókokat.

Jó megfigyelőnek bizonyult *Arany János*, amikor így írt *Családi kör* című versében: „Míntha lába kelne valamennyi rögnek, / Lomha földi békák szanaszét görögnek.”

A költő csak a mozgásukat illetően tévedett, mert a zöld varangy egy-

MESÉLNEK AZ ÁLLATOK

hogy rovar csapódjon a falnak. Az alig esett a földre, egy pillanat alatt ott termett a legközelebbi varangy, és bekapta. Többször is láttam ezt, ezek szerint minden éjszaka ott ültek, és várták a falatokat.

A zöld varangyok április és május fordulóján párzanak, ilyenkor lehet hallani a hímek folyamatos pirregését. Petéiket a vízbe rakják, a lárvák ott fejlődnek.

RAJZ: BUDAI TIBOR

általán nem lomha, sőt kifejezetten mozgékony: gyors, rövid ugrásokkal keresi a táplálékát. Ha esik az eső, és a giliszták a felszínre jönnek, egyiket a másik után kebelezi be. Elül-ső lábaival is segít – azokkal gyömszöli szájába tekergő, nyálkás áldozatát.

Élelmes állatok. Sok évvel ezelőtt az azóta lebontott dinnyési vasútállomásnál figyeltem meg a következőt: éjszaka az állomásépület oldalfalán neonlámpa világított, fényére nyári éjszakákon sok rovar gyűlt oda. Alig sötétedett be, a betonkerítés alól előbújtak a zöld varangyok, és a talajra vetült fényt körbeülve várták,

Hazánkban a békák védettek, nem szabad bántani őket. A zöld varangy természetvédelmi értéke tízezer forint.

■ SCHMIDT EGON

Kérdések

1. Mit gondolsz, hány petét rak egy nőstény zöld varangy?
2. Hány nap alatt kelnek ki az ebi-halak?
3. Mennyi idő alatt alakulnak át tüdővel lélegző békákká?

Válaszok: 1. nyolc-tízrezt.
2. három-négy.
3. két-három hónap alatt.

Jézus mennybemenetele

Feltámadása után egy nap Jézus újra megjelent a tanítványoknak. Beszélgetett velük, majd megparancsolta nekik, hogy hirdessék az emberek között: a Megváltó él, és legyőzte a halál erejét. Megígérte, hogy nemsokára elküldi hozzájuk a Szentlelket, aki erősíteni és bátorítani fogja őket.

Majd kimentek Betániáig, és ott megáldotta őket. Miközben ezt tette, eltávolodott tőlük, és felment a mennybe. A tanítványok leborultak a földre, és imádkozni kezdtek.

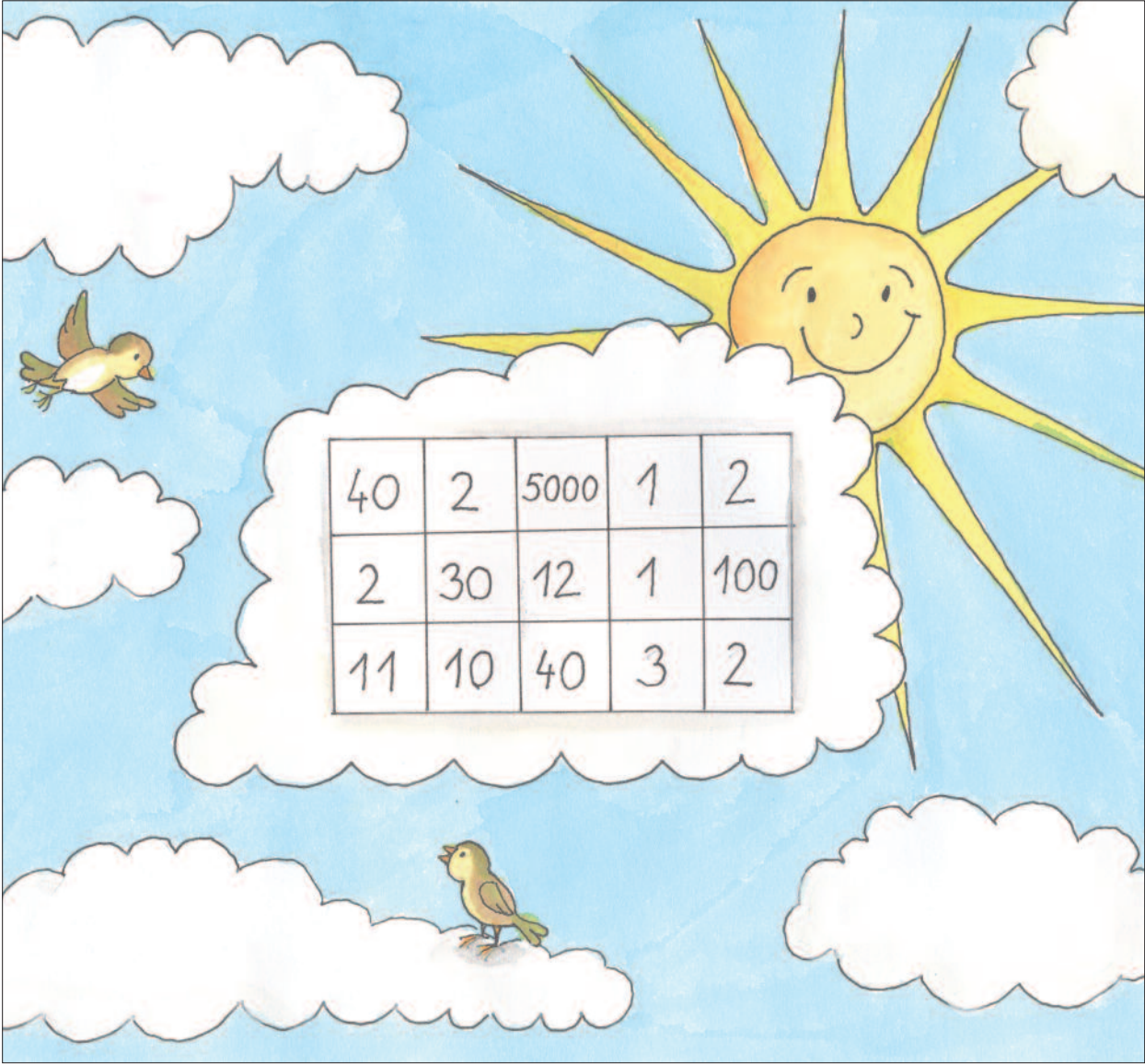
Nagy örömmel visszatértek Jeruzsálembe, és a templomban hálát adtak az Istennek mindazért, amit megtapasztalhattak.

Válaszolatok az alábbi kérdésekre, és húzzátok ki a számhálóból a feleletül adott számokat! A megmaradt szám megmutatja, hány nap telt el Jézus feltámadása és mennybemenetele között.

- Jézus tanítványainak száma
- Jézus tanítványainak száma mennybemenetelekor
- Lázár testvéreinek száma
- Ennyi napig börtölt Jézus a pusztában
- Ennyi ezüstpénzt kapott Júdás az árulásáért
- A Jézus által megvendégelt emberek száma

- Az emmausi tanítványok száma
- A nagypénteken megfeszített latrok száma
- Az özvegyasszony filléreinek a száma
- Ennyi meggyógyított leprás mondott köszönetet Jézusnak
- Ennyi juh volt eredetileg a nyájban
- A nyájból elveszett juhok száma
- Péter ennyiszor tagadta meg Jézust, mielőtt a kakas megszólalt
- Az özvegyasszony drahmáinak a száma, amelyek közül egy elgurult

Megoldás:

RAJZ: JENES KATALIN

– Apa, a múltkor azt mondtad, hogy nagy szegényt hozok rád a gyülekezeti énekkarban a rossz hit-tanjegyeim miatt. Ezer forintot ígértél, ha nem írok elégtelen dolgozatot. Van egy jó hírem!

– Sikerült a dolgozatod?

– Nem, de megspóroltam neked egy ezrest!

Amikor a hittantanár visszaadja a kijavított dolgozatokat, Péterre nézve így szól:

– Te másoltál!

– Honnan tudja ezt a tanárnök?

– Nagyon egyszerű. A padszomszédod azt válaszolta az egyik kérdés-re: „Nem tudom.” Nálad pedig ezt olvasom: „Én sem.”

– Az orvos tengeri levegőt rendelt. Mit gondolsz, hova menjünk?

– Egy másik orvoshoz!

HUMORZSÁK

– Hogy hívják a vicces növényt?

– Tréfa.

Egy vidéki kisvendéglőben a főnök kitesz egy plakátot a következő szöveggel: „Mindenféle szendvics kapható!” A városból érkező ravasz vendég rendel:

– Kérek egy elefántszendvicset.

A főnök eltöpreng, majd kis idő múlva elkiáltja magát:

– Kér még valaki elefántszendvicset? Miután senki sem jelentkezik, odafordul a vendéghez:

– Sajnálom, de csak maga miatt nem vágthatok le egy elefántot.

Az ősemler fia hazaviszi a bizonyítványát. Az apja elkezd kiabálni vele:

– Fiam, azt még megértem, hogy halászatból csak kettést kapsz, de hogy történelemből is, amikor pedig az csak fél oldal...!

A háziorvos a túlsúlyos grófnak:

– Uram, önnek alaposan le kell fogynia. Csak gyümölcsöt, főzeléket, salátát és pirítóst ehetsz.

A gróf figyelmesen hallgatja az orvos utasításait, majd megkérdezi:

– Étkezés előtt vagy után?

A táblánál felelő diákot sürgeti a tanár:

– Igyekezz, rögtön kicsöngetnek!

– Én is azt várom.

Két vak ló beszélget a pálya szélén:

– Te, figyelj, tényleg indulni akarsz a holnapi versenyen?

– Nem látom akadályát...

► Az alcímben jelzett lutheri gondolat nagyon sok mezőgazdasági termelőnek lett vezérmotívuma az elmúlt esztendőkbén. Az evangélikusok ebben élen járnak, hiszen vidéki gyülekezeink tagosságának jelentős része él még mindig a földművelésből, illetve az élelmiszeriparból. Vagy fogalmazzunk így: **elszántan termelnek – Magyarországon! Ez pedig jelentős hitet kíván attól a vállalkozótól, akinek tevékenységét olyan, nem embertől való tényező is befolyásolja, mint az éghajlat.**

Úgy tűnik, ebből a szempontból jól indul az idei év a mezőgazdaságnak: megfelelő a talajnedvesség, nem volt korai a tavasz, és ami a lényeg: elmaradt a téli fagykár. A leghidegebb hónapokban sem esett a levegő hőmérséklete tartósan mínusz nyolc-kilenc Celsius-fok alá, így a szőlő és a gyümölcsfák jól átvészelték a telet.

A soltvadkert gyülekezet két tagjával beszélgetek az eddigi tapasztalatokról és kilátásokról. *Ifj. Lehoczi Ferenc* foglalkozására nézve szőlész-borász szakmérnök, családi gazdálkodó, emellett pedig evangélikus presbiter. Vele a gazdák réméről, a tavaszi fagyokról váltunk szót. Vajon mit lehet tenni ezek ellen?

– Először is tudni kell, hogy a fagy károsító hatása nagyban függ attól, milyen állapotban van a szőlő-, illetve gyümölcstültetvény. Amikor a rügyfakadás megtörténik, attól kezdve veszélyes mindennemű fagy. Statisztikailag kimutatható, hogy minél hidegebb a tél, annál hamarabb, azaz gyorsabban történik meg a rügyfakadás. A 2012-es tél – emlékezzünk rá – nagyon kemény volt. Ahogy a zord idő elmúlt, megindultak a szőlők. Ennek következtében

aztán tavaly húsvéthétfőn, április 11-én egyes fajtákon keményen tarolt a nagyon erős fagy, mivel a rügyek ott már kifakadtak. Más szőlőkön megmenekült a termés. Ennyit jelent néhány nap különbség.

– Ez volt április. És még jött a május is...

– Igen, általában elmondható, hogy a valóban veszélyes fagyok tényleg a májusiak: gondoljunk csak a fagyosszentekre – egészen *Szent Orbán* napjáig! Ekkor érnek el a Kárpát-medencébe az utolsó sarkvidéki eredetű hideg légtömegek. Erre mondják, hogy „szállított fagy”. Emellett kialakulhat fagy helyi lehűlésből is.

– Hogyan lehet ezek ellen védekezni?

– Nem szabad addig tárcsázni a földet, mert az odavonzza és kiszugározza a hideget. A fagyvédelmi öntözés is segít, külföldön már sokfelé csinálják. A gyümölcsfa rügyére ráfagyott vízcseppek – bármennyire hihetetlen is – néhány órán keresztül védenek a fagytól! A füstölés kis területen megfelelő, de nagyobb területen nem. Ma már létezik vegyszeres védekezés is: vannak olyan lombtrágyák, melyekkel mérsékelni lehet a kárt. Tegyük hozzá: mínusz két-három fokos fagyig, alatta azonban nem... Ezek a szőlő levelének sejtrugalmasságát javítják. Persze ehhez az szükséges, hogy legyen lombja a szőlőnek, amelyre ki lehet juttatni ezt az aminosav-, illetve nitrogéntartalmú permetet.

– Beszélnek úgynevezett fagyzugosabb helyekről. Ez mit takar?

Majd ha fagy!...

Hittel párosuló józan ésszel – a szőlőben is...

– Itt az Alföldön a méteres különbségek is számítanak! A mélyebb pontokon tovább megmarad a hideg. Emellett lényeges az is, hogy milyen lejtésű a terület.

Sajnos a tavalyi fagy visszavetette az ültetvényünket egy évvel. Kimentünk, és láttuk, hogy itt bizony sok termés nem lesz. Napokra megállt a nedvke-ringés attól a sokktól, amelyet a fagy

A SZERZŐ FELVÉTELE

– Ha már bekövetkezett a fagykár, mit lehet tenni?

– Ha a kifakadt rügy elfagyott, akkor a termés menthetetlenül elveszett. A szőlő esetében a pontuszi fajtáknál a közép-európai, fekete-tengeri fajtakörben, mint például az ezerjő, ki tud fakadni még másodrendű rügy. Ebből azonban nincs akkora termés, mert nem tudja behozni a lemaradást. Be kell szórni még egyszer stresszkezelő lombtrágyával. Ez mindenképpen segíti a szőlő újraindulását.

a szőlővesszőknek okozott. Újra kell nevelni a szőlő termő részeit... És ami még nagyon fontos: a gazdátársadalom azt szeretné, hogy kiszámítható, jó árak legyenek. Bizakodunk...

– Mit tesz a gazda, ha minden veszte van?

Nem könnyű, de hinni kell benne, hogy lesz kiút, és lesz holnap! Mifelénk sok család élt meg nehéz éveket, de talpon tudott maradni. Megvolt hozzá a hit és az Istenbe vetett bizalom.

Erdős Zoltán Soltvadkertben és Kiskunhalason gazdálkodik. Vele már egy este találkoztam, amikor a melegebb napok beköszöntével megérkezett a szőlőmunkákból.

– Való igaz, sok függ attól, hogy merre terül el a szőlőültetvény. Nekem például szerencsém van, mert sok területem országút mellett fekszik. Az utak eleve magasan futottak mindig, így a fagy lehúzódik onnan. A teherautók és a buszok légkavarása pedig nem engedi megülni a fagyot a környező területeken. A másik szerencsém az öreg szőlőimben rejlik: később indulnak meg, és így a korai fagyok ezeket nem is károsítják annyira.

– Mit szolt a márciusi fagyokhoz?

– Március 15-én mínusz nyolctíz fok volt, ami szerintem még éppen határeset: a szőlők és a gyümölcsösök nagy része szépen átvészelte. Esetleg a korán ki nyitott, illetve lementszett szőlők károsodhattak. A mérsékelt tél után még jöhet hideg május. Bár ez most éppen nem úgy néz ki...

– Hogy van jelen a szőlész-borász életében a vallás manapság?

– Véleményem szerint újra kezdenek működni a régi dolgok: terményáldás, boráldás, hálaadó istentisztelet, borlovagrendi ceremóniák egyházi közreműködéssel. Szerintem ezek jók, legalábbis nálunk működnek. Itt nem csak az evangélikus egyházra gondolok, hiszen a katolikus templomban is évente tartanak például borszentelést. Hallgattam már a református és a baptista lelkipásztor igehirdetését is ebben a témában. Szükség volt rá, és bizonyára sokaknál jó földbe hullott az elvetett mag.

■ IFJ. KÁPOSZTA LAJOS

Elengedett adósság

Családi és ifjúsági missziói nap a Déli Evangélikus Egyházkerületben

Missziói nap az Északi Evangélikus Egyházkerületben

Missziói nap a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerületben

2013. május 11., szombat
Kiskörösi evangélikus templom
Kiskörös, Luther tér 3.

8.30 Tézene az evangélikus templom előtt:
Kiskörösi Evangélikus Fúvósok
9.00 Közös éneklés: *Győri János Sámuel* és a pesterzsébeti ifi, valamint a kiskörösi Gospel Sasok
9.30 Megnyitó és köszöntés:
Gáncs Péter és Lupták György
9.45 Evangelizáció és igehirdetés:
„Légy türelemmel hozzám!” (Mt 18,26–30)
Deák László
Zenés szolgálat: Gospel Sasok, valamint K. Tóth László és barátai
11.00 Beszélgetés csoportokban
12.00 Ebéd
13.30 Szabadon választható programok:
• Tolerancia és/vagy misszió?!
– fórumbeszélgetés *Gáncs Péterrel*
• 7 év 7 hónap Kelet-Afrikában
– *Bálint Zoltán és Beáta*
• Versek *Weöres Sándor* születésének 100. évfordulóján
– a Deák téri gimnázium növendékei és *Korompayné Sebestyén Nóra* tanárnő
• Adok-kapok
– a Sztehlo-gimnázium előadása
• Imaösvény és orgonazene
a templomban – *Varga Gyöngyi* és *Gálos Miklós*
15.15 Az egyházkerületi díjak ünnepélyes átadása, interjú „az év embereivel” – *Radosné Lengyel Anna*
15.45 Záró istentisztelet úrvacsorával: **Szép szavak vagy valóság?**
Szabóné Mátrai Marianna és a mezőberényi fiatalok

Ifjúsági missziói nap
11.00 Ismerkedés, játékok
11.20 Előadás: „Tárlátok kezeitek az élő Isten felé!”
11.40 Isten megteremtette az embert...
– ifik jelenetei
12.00 Szekcióbeszélgetések
12.30 Ebédidő
13.30 Könnýzenei koncert – *Agapé zenekar*
14.00 Használd a kezedet!
– workshopok
15.00 Én ezt kaptam...
– a workshopok eredményei és morzsaszedés

Gyermekprogramot *Dénes István*né vezetésével a Kiskörösi Evangélikus Óvodában egész nap biztosítunk. Hideg ebédre az egyházkerület gondoskodik. A nagy busszal érkező csoportok 50%-os utazási támogatást igényelhetnek a kerülettől április 25-ig.

Egyéni és csoportos jelentkezés határideje: 2013. április 25.
Jelentkezni lehet közvetlenül a del.lutheran.hu és a gyio.hu weboldalon.
Déli Evangélikus Egyházkerület: Telefon/fax: 06 1 338 2302
E-mail: deli.kerulet@lutheran.hu

2013. május 11., szombat
Kazincbarcikai Sportközpont tornacsarnoka
Kazincbarcika, Egressy út 1.

9.00 Érkezés, éneklés
9.30 Köszöntések
9.45 Közös éneklés
10.00 **Evangelizáció és úrvacsora** (Mt 18,26–30)
Szeverényi János országos missziói lelkész
11.00 Előadás
Balczó András háromszoros olimpiai bajnok öttusázó, a nemzet sportolója
11.45 Éneklés – vendég: *Granville Pillar* (Ausztrália)
12.00 **Pódiumbeszélgetés**
Moderátor: *dr. Fábri György* egyházkerületi felügyelő
Beszélgetőpartnerek: *Buday Barnabás* esperes, *Buday-Malik Adrienn* közigazdász, az Észak-magyarországi Regionális Innovációs Ügynökség igazgatóhelyettese, *dr. Kocziszkó György* professzor, a Miskolci Egyetem Gazdaságtudományi Karának dékánja
12.45 Ebéd
13.45 Csoportos beszélgetések (15 helyszínen, lelkészek vezetésével)
15.15 Koncert – *In His Steps* (Miskolc)
15.45 Záró istentisztelet – *dr. Fabiny Tamás* püspök (közreműködik a miskolc-belvárosi evangélikus gyülekezet énekkara)
16.30 Üti áldás

Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról az egész nap folyamán gondoskodunk. A missziói nap offertóriuma a sátoraljaújhelyi vendégház udvarának felújítását szolgálja. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményes vásárlási lehetőséget kínál az érdeklődőknek. Kérjük, hogy ebédre mindenki maga gondoskodjék! Kávét és ásványvizet az egyházkerület biztosít. A tornacsarnok büféje egész nap nyitva tart. A nagy busszal érkező csoportok 50%-os utazási támogatást igényelhetnek az egyházkerulettől.

Kérjük, a jelentkezést május 9-ig az alábbi elérhetőségeken adják le:
Tóth Melinda Anna borsod-hevesi missziói lelkész
Telefon: 06 20 824 3213
E-mail: annamelinda63@gmail.com

2013. május 11., szombat
Beledi Városi Sportcsarnok
Beled, Rákóczi Ferenc u. 122.

9.00 Érkezés, regisztráció
9.30 Éneklés, köszöntések
10.00 Úrvacsorai istentisztelet:
„Légy türelemmel hozzám!” (Mt 18,26–30)
– *Verasztó János* kerületi missziói lelkész
11.00 A Répcelaki Ümmögő néptáncgyűttes műsora
11.45 Előadás: **Elengedés, megbocsátás**
– *dr. Komlósi Piroska* pszichológus
Az előadás alatt a *Palinta Társulat* interaktív családi műsora a kultúrházban
12.30 Ebéd az étkezősátorban
Az ebédszünetben szabadtéri programok (vetítés, gyülekezeti standok, sütemények asztala stb.)
14.00 A Strokes ütőegyüttes koncertje a sportcsarnokban
A *Palinta Társulat* kézműves-foglalkozása a kultúrházban
Várnagy Andrea és *Farkas Zsolt* zongorahangversenye az evangélikus templomban
15.00 Evand up comedy: *Kövesdi Miklós* műsora
16.00 Záróáhitat – *Szemerei János* püspök

Gyermekmegőrzésről és gyermekprogramokról az egész nap folyamán gondoskodunk. A Luther Kiadó egész nap jelen lesz, és kedvezményes vásárlási lehetőséget kínál az érdeklődőknek. A résztvevőknek ebédet biztosítunk. Az önálló keresettel rendelkező testvérektől étkezési hozzájárulást elfogadunk. Kérjük, hogy otthonról hozott pogácsával, süteménnyel gondoljanak egymás megvendéglésére! A nagy busszal érkező csoportok 50%-os utazási támogatást igényelhetnek az egyházkerulettől.

Kérjük, a jelentkezést május 6-ig juttassák el a püspöki hivatalhoz: *Adámi Mária* püspöki asszisztens
9021 Győr, Bajcsy-Zsilinszky u. 26.
Telefon: 06 20 824 6751
E-mail: maria.adami@lutheran.hu

ISTENTISZTELET-KÖZVETÍTÉS A MAGYAR TELEVÍZIÓBAN

Bemutatkozik a Győr-Ménfőcsanaki Evangélikus Egyházközség

Ménfőcsanak település három régi község: Csanakfalu, Csanakhegy és Ménfő egyesítésével és egybeépítésével jött létre 1934-ben. 1970-től Győr városrésze. Itt győzte le *Aba Sámuel* a trónkövetelő *Orseolo Pétert* (1044), itt tartott *IV. Béla* király a nemeseinek ítélőszéket (1244), és itt született *Galgóczi Erzsébet* Kossuth-díjas író (1930). Az evangélikusság hitéletének az 1800-as évek második felétől lelhetőek fel nyomai. Ekkor vásároltak meg egy ódon lakást, hogy tanítójuknak – aki addig házról házra járt a gyerekekkel – legyen hol laknia és az órákat tartania. Később ezen a telken iskolát építettek, melyben vasárnaponként az istentiszteleteket is tartották.

Templom építésére a több mint negyven éven át Győrújbaráton élő, de itt is szolgáló *Kiss Samu* lelkész bátorította a ménfőcsanakiakat. Az ő biztatására vettek a második világháború évei alatt telket, melyre templomot csak iskolájuk erőszakos államosítása után kezdtek építeni, gazdaságilag és politikailag is inséges időkben: 1957 és '60 között.

Laborczy Zoltán volt ezekben az években a lelkész, aki a terveztetés és építés rögös útjain vezette a gyülekezetet. Meg kellett küzdeniük az építési tervek többszöri elutasításával, de még a hatalomnak behódoló egyházvezetés templomépítést ellenző akaratával is. Titokban gyűjtögettek és a gyülekezeti tagok padlásán rejteget-

ték a nagyon nehezen beszerezhető építőanyagot. Mindezt olyan lelkeséggel tette a közösség, hogy saját temploma építése közben jelentős anyagiakkal és kétkézi munkával tudta támogatni a helyi római katolikus templom építését is.

Az első kapavágáskor és az alapköv elhelyezésekor *Túróczy Zoltán* püspök szolgált. A felszentelésre 1960-ban már *Káldy Zoltán* püspök érkezett a nagyon nehezen beszerezhető építőanyagot. Mindezt olyan lelkeséggel tette a közösség, hogy saját temploma építése közben jelentős anyagiakkal és kétkézi munkával tudta támogatni a helyi római katolikus templom építését is.

Az első kapavágáskor és az alapköv elhelyezésekor *Túróczy Zoltán* püspök szolgált. A felszentelésre 1960-ban már *Káldy Zoltán* püspök érkezett

Evangelikus istentisztelet a Magyar Televízióban
Május 19-én, pünkösd ünnepén 11-től istentiszteletet közvetít az M1 Győr-Ménfőcsanakról. Igét hirdet *dr. Percze Sándor* lelkész.

zett. Az oltárkép egykor *D. Kapi Béla* püspök dolgozószobáját díszítette, az ő végrendelete nyomán kapta meg a Ménfőcsanakon épült templom.

Jogi értelemben is önállóvá a gyülekezet 2006-ban vált. Erre az időre készült el – egy nagylelkű hagyatéknek köszönhetően – a lelkészlakás, melynek felszentelését *Ittész János* püspök végezte. A Győr-Ménfőcsanaki Evangélikus Egyházközség így a Nyugati (Dunántúli) Evangélikus Egyházkerület egyik legfiatalabb gyülekezete.

EVANGELIKUSELET.HU

Istentiszteleti rend • 2013. május 12.

Húsvét ünnepe után hatodik vasárnap (Exaudi). Liturgikus szín: fehér. Lekció: Jn 15,26–16,4; 1Pt 4,7–11. Textus: 4Móz 20,6–13. Énekek: 321., 366.

Budavár, I., Bécsi kapu tér de. 9. (úrv.) Bencéné Szabó Márta; de. 10. (német) Johannes Erlbruch; de. 11. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; du. 6. Bencéné Szabó Márta; **Fébé, II., Húvösvölgyi út 193.** de. 9.; **Sarepta, II., Modori u. 6.** de. 3/4 11. Sztojanovics András; **Pesthidegkút, II., Ördögárok u. 9.** de. fél 10. (úrv.) Fodor Viktor; du. 5. (úrv., családi) Fodor Viktor; **Csillaghegy–Békásmegyer, III., Mező u. 12.** de. 10. Donáth László; **Óbuda, III., Dévai Bíró M. tér** de. 10. Horváth Ferenc; **Újpest, IV., Lebstűck M. u. 36–38.** de. 10. Solymár Péter Tamás; **Káposztásmegyer, IV. Tóth Aladár út 2–4.** de. 9. Solymár Péter Tamás; **Deák tér, V., Deák tér 4.** de. 9. (úrv.) Gerőfiné dr. Brebovszky Éva; de. 11. (úrv.) Cselovszky Ferenc; du. 6. (asztali beszélgetések) Cselovszky Ferenc; **Fasor, VII., Városligeti fasor 17.** de. fél 10. (angol nyelvű, úrv.) Scott Ryll; de. 11. (úrv.) D. Szebik Imre; **Józsefváros, VIII., Üllői út 24.** de. fél 11. Románné Bolba Márta; **VIII., Rákóczi út 57/a** de. 10. (szlovák, kétnyelvű családi) Gulácsiné Fabulya Hilda; **VIII., Karácsony S. u. 31–33.** de. 9. (úrv.) Románné Bolba Márta; **Ferencváros, IX., Gát u. 2. (katolikus templom)** de. 11. (úrv., énekes liturgia) Koczor Tamás, liturgus: Muntag Lőrinc; **Kőbánya, X., Kápolna u. 14.** de. 10. Benkóczy Péter; **Kelenföld, XI., Bocskai út 10.** de. 8. (úrv.) Smidélíusz Gábor, liturgus: dr. Blázy Árpádné; de. fél 11. (úrv.) Smidélíusz Gábor, liturgus: dr. Blázy Árpádné; du. 6. (vespera) dr. Blázy Árpádné; **XI., Németvölgyi út 138.** de. 9. dr. Blázy Árpád; **XI., Egyetemi és főiskolai gyülekezet, Magyar tudósok krt. 3.** du. 6. Tamás-mise; **Budagyöngye, XII., Szilágyi E. fasor 24.** de. 9. (úrv.) dr. Fabiny Tamás; **Budahegyvidék, XII., Kék Golyó u. 17.** de. 10. (úrv.) Keczkó Pál; **Angyalföld, XIII., Kassák Lajos u. 22.** de. 10. Grendorf Péter; **Zugló, XIV., Lócsei út 32.** de. 11. (úrv.) Tamásy Tamás; **XIV., Gyarmat u. 14.** de. fél 10. Tamásy Tamás; **Pestújhely, XV., Templom tér** de. 10. (úrv.) Szabó B. András; **Rákospalota, XV., Juhos u. 28. (kistemplom)** de. 10. Ponicsán Erzsébet; **Rákosszentmihály, XVI., Hősök tere 10–11.** de. 10. Fekete Gy. Viktor; **Cinkota, XVI., Rózsalevél u. 46.** de. fél 11. Halász Alexandra; **Mátyásföld, XVI., Prodám u. 24.** de. 9. Halász Alexandra; **Rákoshegy, XVII., Tessedik tér** de. 9. Kovács Áron; <None> **Rákoskeresztúr, XVII., Pesti út 111.** de. fél 11. Kovács Áron; **Rákoscaba, XVII., Péceli út 146.** de. 9. Nagyné Szeker Éva; **Rákosliget, XVII., Gózon Gy. u. de. 11.** Nagyné Szeker Éva; **Pestszentlőrinc, XVIII., Kossuth tér 3.** de. 10. dr. Korányi András; **Pestszentimre, XVIII., Rákóczi út 83. (református templom)** de. 8. dr. Korányi András; **Kispest, XIX., Templom tér 1.** de. 10. (konfirmáció) Széll Bulcsú; **XIX., Hungária út 37.** de. 8. Széll Éva; **Pesterzsébet, XX., Ady E. u. 89.** de. 10. (családi) Győri János Sámuel; **Csepel, XXI., Deák tér** de. fél 11. Zólyomi Mátyás; **Budafok, XXII., Játék u. 16.** de. 10. Hokker Zsolt; du. 5. (gyermekistentisztelet) Hokker Zsolt; **Budakeszi, Fő út 155. (gyülekezeti terem)** de. fél 10. (családi) dr. Lacknerné Puskás Sára; **Budaörs, Szabadság út 75.** de. 10. Endreffy Géza; **Pilisvörösvár (ref. templom)** du. 2. *Összeállította: BALLA MÁRIA*

Tedd jobbá a világot!

Evangelikus életvezetési tábor

► Igazi napsütéses tavasz várta április utolsó hetében Piliscsabán a 7. *Életfonal* evangélikus életvezetési tábor 7–12. osztályos résztvevőit. A fiatalok – több mint negyvenen – és táborvezetőik április 25–28. között a Béthel Evangélikus Missziói Otthonban arról beszélgettek, gondolkodtak együtt, miként is tehetnénk közösen jobbá a világot. A KÖ-SZI, azaz a Keresztény Önkéntesek Szövetsége az Ifjúságért ugyanis ez alkalommal a *Tedd jobbá a világot!* mottóval rendezte meg a tábort. Két fél és két teljes nap állt tehát rendelkezésre, hogy ötletes módon, két teljesen különböző oldalról dolgozzák fel a témát. A hétfős táborszervezői csapatot *dr. Horváth Márta* vezette, a lelki vezető *Kovács Viktor* evangélikus lelkész volt.

A táborlakók első este – indításként – *A jövő kezdete* című filmet nézték meg, amely egy tizenkét éves kislányról szól, aki egész mozgalmat indított el. A táborozók szintén bemutatathatták, ők hogyan tennék jobbá a világot.

Másnap a környezet- és természetvédelem került fókuszba. Annak fontossága, hogy a Jóisten által teremtet világra vigyázni kell. A fiatalok arra is keresték a választ, hogy Jézus vajon hogyan élne ma, és hogy vajon a keresztény embernek mit kell másként tennie. A beszélgetésben szó esett arról is, mit jelent egy közösséghez tartozni. Ne csak a szórakozás, kikapcsolódás célját szolgálja a közösséghez tartozás – szűrték le a táborozók –, hanem tegyenek is valamit ezért a közösségért a tagjai, mert ez teszi jobba a világot. A délutáni drámafoglalkozáson előkerült a teremtéstörténet és annak sajátos feldolgozása is.

A harmadik napon feltették a kérdést: hogyan lehet „jobb velem a világ”? A tizenéves táborozók korosztályi sajátossága az utánzás, a példaképek keresése. Vajon ki lehet jó példakép? Miután a résztvevők bemutatatták saját példaképeiket, választ kaphattak a kérdésre: az a jó példakép, aki által magára lel az ember. Be kell fogadni Krisztust, és vállalni kell önmagunkat – ha mindez megtörténik, akkor az életünk „észrevétlenül” elkezd rendbe jönni. Már csak

oda kell fordulni a társunkhoz, oda figyelni rá, és ha kell, segíteni.

A tábor ideje alatt gyakorlatban is megmutatkozott az összetartás és a másikra való odafigyelés. Az éjszakai túra remek párhuzamot nyújtott:

KEVEHÁZI D. SÁMUEL FELVÉTELE

ahogyan a fiatalok segítették egymást feljutni a hegycsúcsra, úgy lehetnek egymás támaszai az élet adta nehézségekben is. Elvonulva a külvilágtól felerősödtek ezek az értékek; nem terelte el a figyelmet a tévé, a számítógép, a Facebook. Igazi közösség

Mostanra kamaszok lettek, kamaszkérdéseikkel és kamaszproblémáikkal, de mélyen szántó gondolatokkal. Ha azt a sok jót, amelyet egymástól kaptak, továbbadják, már megérte. Mert jót tenni jó!

■ HORVÁTH MÁRTA

HIRDETÉS

DIGITALSTAND
www.digitalstand.hu

Bárhol vagyok, velem vannak a lapjaim.

WWW.DIGITALSTAND.HU

Olvassa az Evangelikus Élet digitális változatát!

A startupok és a jó dolgok

Most már „menetrend szerinti” szakmai eseménynek számít a tavaszi *Barcamp*, amely a webes technológiákkal foglalkozók egyik legjelentősebb konferenciája Magyarországon. A programok közül pedig idén is kiemelkedett a többórás Budapest Bank startupverseny, amelyen kezdő internetes vállalkozások mérhették össze erejüket.

A *startup* valójában nem is vállalkozás, hanem – a legpraktikusabb definíciója szerint – olyan kísérlet, amely egy termék vagy vállalkozás létrehozására irányul. Vagyis útkeresés, amelynek a vége egy ténylegesen működő cég.

Azért kell ezt megemlíteni, mert a *Barcamp* előadásából érdekes dolgokat szűrhetett le a figyelmes hallgató. *Gil Penčina*, a konferencia sztárvendége, a világ egyik legnagyobb üzletének, az *eBay*nek az al-elnöke elmondta: a startupok az Egyesült Államokban olyanok, mint a hippikorszak – csak éppen a függetlenedni vágyó fiatalok nem a természetbe vonulnak el, hanem hozható számítógépükkel valamelyik internetkávézóba, ahol egy lehetséges üzleten dolgoznak. A belépési korlát ugyanis valójában csak ennyi: számítógép, sok idő és tanulási kedv birtokában bárki indíthat internetes projektet.

És ebbe a legtöbben jól meghatározott *exit stratégiával* vágnak bele. Ez azt az előre elhatározott célt jelenti, amelynek az elérésekor kiszállnak az üzletből. Ideális esetben ez akkor következik be, amikor egy nagyobb cég megveszi a kis induló vállalko-

zást. A terméket onnantól ez a cég fejleszti, menedzseli tovább.

Amerikában erre jóval nagyobb esély is van, mint Magyarországon. Erre a bevezetőt tartó *Terray Tamás* hívta fel a figyelmet. Ő pár éve szintén ennek a rendezvénynek a startupversenyén indult *Jószaki* nevű projektjükkel, amelynek az a célja, hogy a kiváló mesterembereket összekösse az iparosokat kereső átlagemberekkel. Előadásához Terray magához hasonló internetes cégvezetőt kérdezett meg, és végül arra a következtetésre jutott: nem érdemes várni a befektetőre és úgy felépíteni egy rendszert, hogy külső forrásból kelljen finanszírozni, hanem minden internetes projektet úgy kell működtetni, akár az összes többi céget, azaz az első nap-tól kezdve profitra kell törekedni.

Az idei startupverseny első helyezettje a *Drungli* (www.drungli.com) lett, amely olcsó repülőjegyeket kínál. A csavar azonban az, hogy az alkalmazás csak a kiindulási állomást és az utazás napját kéri be, a lehetséges célhelyszíneket a rendszer ajánlja. Nem véletlenül lett a szlogenje *Kalandgenerátor spontán embereknek*, ugyanis ez az alkalmazás nem az előre eltervezett utazásokhoz szolgál információval – ha viszont valakinek hirtelen támad kedve kirándulni, akkor például lapszámunk megjelenésekor hat-ezer forintért repülhet Milánóba.

A verseny harmadik helyezettje a *Sighter* (sightergame.com) nevű játék volt, amely való világbeli kincskeresésre hív: érdekes helyeket kell megtalálni a városban. Ehhez egy fénykép áll a rendelkezésünkre, illetve az al-

EGYHÁZ ÉS VILÁGHÁLÓ

Rovatgazda: Nagy Bence

kalmazás a helyzetünk alapján jelzi, hogy merre is kellene mennünk. A játék kiválóan alkalmas arra, hogy érdekes helyeket fedezzünk fel lakóhelyünk közelében.

Mint látható, az internetes-mobilos fejlesztések inkább a szórakozás és a játék irányába mutatnak, illetve ha nem, akkor is jellemzően „első világbeli” problémákat oldanak meg, használatukhoz pedig sok esetben szükség van okostelefonra. Könnyen tűnhet úgy, hogy a világ nem is szól másról. A startupalapítókna pedig néha fel kell nyitni a szemüket: érdemes körülnézni az utcán és valódi problémák megoldásán fáradozni.

Jó példaként álljon itt *Susan Oguya*, aki a kenyai *M-Farm* (www.mfarm.co.ke) céget működteti. Kenyában az emberek kilencven százalékának van mobiltelefonja, de okostelefon szinte alig van a készülékek között. Az *M-Farm* egyszerű információs szolgáltatás: a kenyai farmereket sms-ben tájékoztatja terményeik éppen aktuális áráról. Ez egyáltalán nem trendi téma – ugyanakkor az egyszerű rendszer alkalmas arra, hogy átalakítsa, jobbá, tervezhetőbbé tegye egy afrikai ország mezőgazdasági rendszerét.

A jó dolgok nem mindig innovatívak, viszont lehetnek zseniálisak...

■ N. B.

„Határtalanul!” – határtalan szeretettel

Kirándulás a „hepehupás, vén Szilágyban”

A soltvadkert Kossuth Lajos Evangélikus Általános Iskola 7. évfolyamos diákjai a *Határtalanul!* pályázat segítségével április 15–19. között Sarmaságban, Szilágy megye legnagyobb községében jártak. A Bethlen Gábor Alapkezelő Zrt. 898 800 forinttal támogatta a *Tanulmányút Partiumban – Baráti kapcsolatok erősítése Sarmaságban* című tematikus utazásunkat.

A kirándulást hosszas felkészülés előzte meg. A gyerekek az osztályfőnökök – *Csiszár Katalin* és *Hegyiné Szanádi Adrienn* – vezetésével csoportokban készültek fel egy-egy nap látnivalóiból, nevezetességeiből.

Szabadiné Vismeg Erzsébet tanárnő a Partium történelmi hátterét dolgozta fel a gyerekekkel, különös tekintettel a trianoni békeszerződés következményeire. *Gurzó Lászlóné* tanárnő segítségével a térség irodalmi óriásainak életét és költészetét elevenítették fel *Ady Endre*, *Kölcsey Ferenc* és *Petőfi Sándor* művein keresztül.

Udvarhelyi Attila igazgató vezetésével indult el a negyvenkét diákból és tanáraikból álló küldöttség. Nagyvárad (Ady Endre Emlékmúzeum), Sződemeter (Kölcsey Ferenc szülőháza) és Érmindszent (Ady Endre szülőháza) érintésével érkezünk meg Tasnádra, a szállásunkra. Itt meleg, baráti fogadtatásban volt részünk: *Dombi Attila* polgármester és *Dari Tamás* igazgató személyesen köszöntött bennünket.

Másnapról *Horváth József* tanár úr – aki egyébként gazdag programunkat is összeállította – kalauzolt bennünket szinte a kirándulás végéig. (Külön megköszönjük a tanár úr

gondos, lelkiismeretes és kedves vezetését.) A programot úgy állította össze, hogy néhány nap alatt megismerhessük a hepehupás Szilágyság – így nevezte Ady – kulturális, irodalmi emlékeit, jelentősebb templomait, nevezetes iskoláit. Emellett a túrázásról sem feledkezett meg: az almásalgói „Sárkányok kertjébe” és a Dragán-völgyi víztárolóhoz gyalogoltunk el.

Meleg fogadtatásban részesültünk a zilahi Szilvania Főgimnáziumban, ahol az iskola igazgatója és történelem-

tanára várt bennünket. Megtudtuk, hogy ebben a szép és korszerű gimnáziumban egy-egy évfolyamon kilenc osztályt indítanak, ezekből évfolyamonként két-két osztály magyar nyelvű. Az iskola erőssége a matematika-informatika tagozat, de megtalálhatók a két tannyelvű osztályok is.

Gyönyörködhattunk volna a zsidói Wesselényi-kastélyban is, ha nem azt kellett volna megtudnunk, hogy ez a csodálatos épület azért tart zárva, mert életveszélyes. Az örökösök ugyanis nem tudnak megegyezni, ezért nincs, aki felújítsa az omladozó kastélyt. Sajnos ez nem egyedi

probléma itt. Némileg kárpótolt bennünket a kastély botanikus kertje és vadasparkja.

Hálásan gondolunk a szilágylom-perti és a tasnádi református lelkészek kedves kalauzolására, amelyek révén megismertük templomaikat és gyülekezeteik munkáját.

Természetesen sor került személyes találkozásokra is a határon túl élő magyarokkal. Egy napot töltöttünk a sarmasági általános iskolában. A vadkert és sarmasági gyerekek közös órákon vettek részt, közös csoportokban dolgoztak. Az órai munka után mind a fiúk, mind a lányok focimeccset játszottak a helyiek csapata ellen. A nemrég átadott korszerű polgármesteri hivatalban a jegyzőnő köszöntött bennünket románul. Majd *Katona Szabolcs* filmjét – *Héjanász a hepehupán* – néztük meg, amely Ady Endre ifjúkoráról szólt. A helyszínek, a rendező, de még a szereplők is ehhez a tájékhöz kapcsolódnak.

A sarmasági iskola néptánccsoportha – melynek szíve, lelke, motorja *Bai Attila* tanár, kultúrház-igazgató – fergeteges néptáncbemutatót tartott. Ezután pedig a táncházban roptuk a táncot együtt mi, magyarok – határon innenről és határon túlról.

Még egyszer ezúton is megköszönjük azt a szeretetteljes fogadtatást – határtalan szeretettel –, amelyet a kirándulás során megtapasztaltunk a Szilágyságban élő magyar honfitársaink körében. Abban a reményben búcsúztunk el, hogy az itt kialakult barátságok tovább erősödnek, feltétlenül tovább fogjuk ápolni őket!

■ GURZÓ LÁSZLÓNÉ

Hat évtized dicsérő éneke

Ünnepi szolgálatra gyűltek össze a Budai Egyházmegye énekkarai *Cantate* vasárnapjának délutánján, április 28-án a Bécsi kapu téri evangélikus templomban. Különös fényt adott az ünnepnek az a tény, hogy az együttes szolgálatok történetében ez volt a hatvanadik alkalom.

Peskó Zoltán fasori kántor, orgonaművész javaslatára 1954. május 16-án rendezték meg az első közös *Cantate* vasárnapi hangversenyüket az egyházmegye kórusai három énekkar – a budahegyvidéki, a kelenföldi és az óbudai – részvételével. Az énekkarok közösen megszólaltatott művek előadásával is gazdagították az alkalmat. Magam 1957-től kapcsolódtam be az örömteli szolgálatba a budavári *Schütz* kórus élén.

A hat évtized alatt a klasszikus kórusirodalom felemelő alkotásai mellett megszólaltak magyar szerzők színvonalas énekei is. *Schütz, Bach, Händel, Praetorius, Walther* kompozíciói mellett *Esterházy, Liszt, Kodály, Bárdos, Gárdonyi, Rezsényi, Súlyok* és *Szokolay* művei jelentették a közös ünnepek legszebb színeit.

Az énekkarok vezetői lelkesen, odaadással és szakértelemmel irányították a közösségeket. Sajnos itt – helyszüke miatt – nem sorolhatom fel mindazok nevét, akik ezt az áldozatos munkát végezték, de tisztelettel emlékezünk rájuk, közöttük a leghüségesebbekre, *Arany Sándorra*, *Rezsényi Lászlóra*, *Súlyok Imrére*.

A kórusok az évek folyamán az egyházmegye tíz templomában szolgáltak: Budafok, Budahegyvidék, Budaörs, Budavár, Csepel, Érd, Kelenföld, Óbuda, Pesthidegkút és Szentendre voltak a közös ünnepek helyszínei.

Az alkalmakon az egyházmegye eszperesei, lelkészei hirdették Isten ígését. Így volt ezúttal is: *Bence Imre* eszperes a zsoltáros szavaival köszöntötte és buzdította a többtucatnyi énekest, a karnagyokat és a templomot megtöltő, szépszámmú hallgatóságot a zene misziós szolgálatára. A budaörsi (*Kecskés Balázs* vezetésével), a budavári (*Bán István* vezetésével), a kelenföldi (*Bence Gábor* vezetésével) és a pesthidegkúti (*Kukorelly Eszter* vezetésével) kórus saját műsorral is szolgált, a közös éneklésben pedig részt vettek a budahegyvidéki és óbudai énekesek is. Érdekes, új színfoltot jelentett az esten a budavári gospelkórus szereplése (*Szu-hai Mónika* vezetésével).

A közös számokat – Bach, a háromszáz éve elhunyt Esterházy Pál és *M. Reger* műveit – Bán István, Bence Gábor és Kecskés Balázs vezényelte.

Az estet az egyházmegye újonnan megválasztott zenei felelőse, *Próhla Péter* szervezte, megköszönve e sorok írójának eddigi, több évtizedes szolgálatát.

Végül Isten további megtartó szeretetét remélve adok hálát a szent muzsika öröméért, miszionáló szolgálatáért.

■ CSORBA ISTVÁN

Találkozások – Isten jelenlétében

A budapest-fasori evangélikus templomban rendszeresen szolgáló *MoNa-Mo* dzsesszegyüttes – kiegészülve *Petrovics Sándor* táncművésszel – és *Aradi György* lelképásztor volt a vendége május 5-én a grazi magyar evangélikus gyülekezetnek, ahova cserediákságom néhány hónapja alatt, a közösség nyitottságának és befogadásának köszönhetően, tartozhatok.

„Jazzistentiszelet Grazban!” – ezzel a hirdetéssel különböző fórumokon már hetek óta találkozom; mégis akkor fogtam fel igazán, hogy hol vagyok, amikor megszólalt az első korálfeldolgozás. Nagyon szeretem a zenét, így az első percekben mindenről megfeledkeztem, csak hallgattam és élveztem azt, ami történik.

A következő érzésem, hogy nem csupán a templomba érkeztem meg, hanem Isten elé is. Nagyon valóságosan. Nagyon könnyedén, örömmel a szívemben. *Isten valóság*, itt van – éreztem – körülöttem és bennem. Aztán elkezdtem figyelni a zenészeket, a táncost.

Alázat. Ez volt az első szó, amely eszembe jutott, és akarva-akaratlanul Mt 11,29 is: „...tanuljátok meg tőlem, hogy szelíd vagyok, és alázatos szívű...” Alázat a művészet, a zene és nem utolsósorban Isten iránt. Az arcok, a hangok, a mozdulatok mögött nem volt nehéz felfedezni Istent. Tehát Isten bennünk is van. Akkor Isten szól és zenél és mozdul is, miközben bennem van, aki ülök, és hallga-

tom. Tehát Isten hallgat is. Ekkor talán egy újabb árnyalatát értettem meg a „*hogy Isten legyen minden mindekben*” (1Kor 15,28b) ígének.

Csodálatos Istenünk van, és olyan jó, hogy képes időben és térben mindenhol ott lenni; és eddig úgy tapasztaltam, hogy ez a „közeg” az, amely miatt valódi és értékes találkozásaink, kapcsolataink lehetnek, mindannyiunknak, akik „*öbenne élünk, mozgunk és vagyunk*” (ApCsel 17,28)

Saját érzéseimből, emberi kapcsolatok mélységéből és minőségéből indultam ki, de úgy gondolom, szintén a Krisztus-központú gondolkodás és élet, az Isten jelenléte az a „tér”, ahol a szabadabb, merészebb vonásokkal rendelkező kortárs művészet és a sokszor, sokak által merevnek és régimódinak tartott egyházi szokások, a liturgia „rossz szájíz” nélkül, feszültségmentesen, szabadon, egymást támogatva találkozhat sokak örömére. Így találkozott most Grazban (is) a dzsessz és az istentiszelet.

■ BARTA ESZTER

HÍREK, HIRDETÉSEK

APRÓHIRDETÉS

Angol nyelvi tábor Walesben 8–17 éveseknek. Tel.: 20/886-8195, utaremenyhez.hu

50 ÉVE HARANGÖNTÉS
ÖRBOTTYÁNBAN
GOMBOS MIKLÓS
aranykoszorús
harangöntőmester

Kiváló magyar szakemberek által készített, külföldön is elismert magyar termékeket gyártunk (harangjátékokat is) a harangokkal kapcsolatos bármely munkához.

harangontes.hu – harangontode.hu

Levél cím: 2162 Örbottyán, Rákóczi u. 121.
Mobil: 30/948-9575, fax: 28/361-770.
E-mail: gombosmi@harangontes.hu.

VASÁRNAPTÓL VASÁRNAPIG

Ajánló a rádió és a televízió műsoraiból május 12-étől május 19-éig

VASÁRNAP	HÉTFŐ	KEDD	SZERDA
9.30 / Mezzo Tv <i>Bach: Máté-passió</i> 9.30 / Bartók rádió <i>Musica Sacra</i> (egyházzenei magazin) 9.50 / M1 <i>A Biblia a magyar képzőművészetben</i> 12.00 / Kossuth rádió <i>Déli harangszó a soltvadkerti evangélikus templomból</i> 12.05 / Bartók rádió <i>Bravissimo!</i> Bach: Húsvéti oratórium – BWV 249 13.00 / Duna Tv <i>Füre lépni szabad</i> (magyar játékfilm, 1960) (80') 19.35 / Bartók rádió <i>A Svéd Rádió Ének- és Zenekarának hangversenye</i> Berlioz: Krisztus gyermekkora – oratórium	9.30 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 12.00 / Kossuth rádió <i>Déli harangszó a szarvasi evangélikus Ótemplomból</i> 19.30 / Duna World <i>Elfeledett magyar irodalom</i> Károli Gáspár 19.55 / Duna Tv <i>Petőfi (magyar tévéfilmsorozat)</i> Szülőföldemen 21.05 / Duna Tv <i>A zene ereje (magyar dokumentumfilm)</i> 22.00 / Bartók rádió <i>Dzsesszlegendák</i> Woody Herman zenekara játszik 23.00 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu)	10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Részletek Händel oratórium-aiból és operáiból Wolfgang Katschner feldolgozásában 10.50 / M2 <i>Trombi és a tűzmanó (magyar rajzfilmsorozat)</i> 20.00 / Corvinus Rádió (Sopron) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (corvinusradio.hu) 20.11 / Kossuth rádió <i>Belépő (kulturális magazin)</i> 20.35 / Duna World <i>A rejtélyes XX. század</i> A kínai nagy falon túl 21.00 / M1 <i>Eurovíziós dalfesztivál 2013</i> 1. elődöntő	9.25 / Duna Tv <i>Táncvarázs</i> Latin-amerikai táncok magyar bajnoksága, Budapest 10.00 / Bartók rádió <i>Hang-fogó</i> Haydn: B-dúr (Harmónia) mise 13.30 / Kossuth rádió <i>„Tebenned bíztunk eleitől fogva...”</i> A református egyház féléórája 15.00 / Duna Tv <i>Kerekek és lépések (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> A két Tisza között 20.51 / Bartók rádió <i>Bach: A Júga művészete – BWV 1080</i> 21.15 / Duna Tv <i>Hóvirágünnep (cseh játékfilm, 1983) (83')</i>
CSÜTÖRTÖK	PÉNTEK	SZOMBAT	VASÁRNAP
15.00 / Duna Tv <i>A Tisza (magyar dokumentumfilm-sorozat)</i> 21.00 / HBO <i>Ház Bretagne-ban (francia filmdráma, 2012)</i> 21.15 / Duna Tv Az ajtó (magyar–német játékfilm, 2011) (94') 21.45 / M2 <i>Angi jelenti (magyar dokumentumfilm-sorozat)</i> 22.30 / Pax Tv <i>A Deák téri evangélikus múzeum</i> 23.05 / Duna Tv <i>MűpArt classic</i> Bach: h-moll mise 23.40 / M1 <i>Nemzeti nagyvizit</i> Történeti egészségtan	5.20 / M1 <i>Hajnali gondolatok</i> 11.25 / Agnus Rádió <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (agnusradio.ro) 12.00 / Kossuth rádió <i>Déli harangszó az albertirsai evangélikus templomból</i> 14.25 / M1 <i>Történetek a nagyvilágból (nemzetközi riportmagazin)</i> 14.30 / Pax Tv <i>Csodálatos szövetség</i> XIII. országos evangélikus bábfesztivál 15.30 / Duna Tv <i>Európa egészsége – Az utolsó cigaretta (európai dokumentumfilm)</i> 15.50 / Duna World <i>A Biblia a magyar képzőművészetben</i>	7.10 / Duna Tv <i>Kerekek és lépések (magyar ismeretterjesztő sorozat)</i> A nyugati Zemplénben 8.30 / Duna Tv <i>Élő egyház (vallási híradó)</i> 9.00 / Duna Tv <i>Isten kezében</i> 9.30 / Rádió 17 (Budapest) <i>Lélekhangoló</i> Az Evangélikus Rádiómisszió műsora (radio17.hu, ismétlés: 23.00) 19.00 / Bartók rádió <i>A Musica Aeterna hangversenye</i> Bach: V. brandenburgi versenye 21.00 / M1 <i>Eurovíziós dalfesztivál 2013</i> A döntő 21.15 / Duna Tv <i>Ahogy tetszik (angol játékfilm, 2006) (122')</i>	6.40 / Duna Tv <i>Világ-Nézet</i> Püspökkenyér 9.06 / Kossuth rádió <i>Nyelveken beszélnek...</i> 10.00 / ARD (német) <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése</i> 11.00 / M1 <i>Evangélikus istentisztelet közvetítése a győrménfőcsanakai templomból</i> Igét hirdet: dr. Percze Sándor lelkész 21.00 / Duna Tv <i>Valahol Európában (magyar játékfilm, 1947) (100')</i> 23.00 / Bartók rádió <i>Ars nova</i> Creator Spiritus – részletek Arvo Pärt lemezéről 23.40 / M1 <i>A remény rabjai (amerikai film, 1994) (137')</i>

Evangélikus Élet – A Magyarországi Evangélikus Egyház hetilapja

E-mail: evelet@lutheran.hu. • **EvÉlet on-line:** www.evangelikusélet.hu. • **Hirdetésfelvétel:** hirdetes@evelet.hu.

Előfizetés: előfizetes@evelet.hu. • **Szerkesztőség:** 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-1108, 20/824-5519; fax: 1/486-1195.

Szerkesztőségi titkár (előfizetési és hirdetési ügyek referense): Balla Mária (maria.balla@lutheran.hu).

Főszerkesztő: T. Pintér Károly (karoly.pinter@lutheran.hu).

Olvasószerkesztő: Dobsonyi Sándor (sandor.dobsonyi@lutheran.hu). **Korrektor:** Fedor Sára (sara.fedor@lutheran.hu).

Tervezőszerkesztő / EvÉlet on-line: Nagy Bence (bence.nagy@gmail.com). **Tördelőszerkesztő:** Károly György Tamás (evelet@kgty.hu). **Munkatárs:** Kinyik Anita (kinyik.anita@lutheran.hu). **Rovatvezetők:** dr. Ecsedi Zsuzsa – Cantate (ezsu@lutheran.hu), KendeH K. Péter – Oratio oecumenica (peter.kendeh@lutheran.hu), Vég helyi Antal – A vasárnap igéje (antal.veghelyi@lutheran.hu). **Szerkesztőbizottság:** Adámi Mária, B. Walkó György, dr. Fabiny Tamás, Horváth-Hegyi Áron, KendeH K. Péter, Kiss Miklós, Orosz Gábor Viktor, Pröhle Gergely, Radosné Lengyel Anna, T. Pintér Károly.

Kiadja a Luther Kiadó (kiado@lutheran.hu), 1085 Budapest, Üllői út 24. Tel.: 1/317-5478, 1/486-1228, 20/824-5518; fax: 1/486-1229.

Felelős kiadó: KendeH K. Péter (peter.kendeh@lutheran.hu). **Nyomdai előállítás:** Konsilo Kft. (1022 Budapest, Tapolcsányi u. 6.). Felelős vezető: Nagy Zoltán. **Árusítja a kiadó. Terjeszti a Magyar Posta Zrt. Terjesztési ügyekben reklamáció a Magyar Posta Zrt. Hírlapüzletág ingyenes telefonszámán: +36-80/444-444 és a Luther Kiadónál. • INDEX 25 211, ISSN 0133-1302.**

Előfizethető közvetlenül a kiadónál vagy postautalványon. Az előfizetési díj belföldön (illetve Románia és Szlovákia területén) negyed évre 3575 Ft, fél évre 7150 Ft, egy évre 14 300 Ft, európai országba egy évre 48 100 Ft (172 euró), egyéb külföldi országba egy évre 56 320 Ft (201 euró). Csak a minden hónap 15-ig beérkező lemondásokat tudjuk az azt követő hónap elsejével regisztrálni, ellenkező esetben még egy hónapig jár az újság. Beküldött kéziratosokat nem örzünk meg és nem küldünk vissza. Az adott lapszámba szánt kéziratosokat a megelőző hét csütörtökéig kérjük leadni! A hétfő délutáni lapzártakor kizárólag a hét végi eseményekkel összefüggő (és a szerkesztőséggel előzetesen egyeztetett) írásokat tudjuk figyelembe venni. Az e-mailben küldendő kéziratosokat az evelet@lutheran.hu, a hirdetéseket a hirdetes@evelet.hu címre várjuk.

Új nap – új kegyelem

Vasárnap (május 12.)
Közbenjárt a bűnösökért. Ézs 53,12 (Lk 23,33–34a; Jn 15,26–16,4; Ef 3,14–21; Zsolt 27) Aki ellenünk tanúskodhatott volna, ügyünk védelmezője lett. Ki vádolhat ezután már bennünket? A sátán – *Jób könyvéből* tudjuk – Isten előtt mint ügyész jelenik meg, és vádol minket szüntelen. De kire alapozza mind-ezt? A koronatanú előáll, és vallomást tesz: irántunk érzett mélységes szeretetében mindent a maga vállára vesz.

Hétfő (május 13.)
Isten pedig hűséges, és nem hagy titeket erőtökön felül kísérteni; sőt a kíséréssel együtt el fogja készíteni a szabadulás útját is, hogy el bíjátok azt viselni. 1Kor 10,13b (Jer 10,24; Ez 11,14–20; ApCsel 2,1–13) A sátán nemcsak vádol, de ki is kér minket, hogy megrogtáljon, vagyis megkísértsen Istenhez való hűségünkben. A határokat azonban Isten szabja. A sátán önállóan semmit nem tehet, nem egyenrangú Istennel. Éppen ezért akar annyira a maga oldalára állítani minket. Mi engedhetünk utat a gonoszságnak szabad akaratunk által. És ő ezt a kártyát – ahányszor teheti – ki is játssza. Isten azonban soha nem enged olyan mélyre minket, ahonnan ne tudna kiemelni, méghozzá teljesen megújult valóságunkban.

Kedd (május 14.)
Ha megvalljuk bűneinket, hű és igaz ő: megbocsátja bűneinket, és megtisztít minket minden gonoszságtól. 1Jn 1,9 (Neh 9,33; Lk 21,12–19; ApCsel 2,14–21) Tiszta és radikális gyógymód, mellékhatások nélkül. A bocsánat nem függ tehát sem érdemeinktől, sem a bűn nagyságától, csakis Isten hűségétől és igazságától.

Szerda (május 15.)
Jézus azt mondta a meggyógyítottnak: „Térj haza, és beszéld el, mit tett veled az Isten.” Ő pedig elment, és hirdette az egész városban, hogy milyen nagy jót tett vele Jézus. Lk 8,39 (Zsolt 116,12; Lk12,8–12; ApCsel 2,22–28) Akárhogyan vesszük is, még mindig a személyes híradás a leghitelesebb. A média különféle csatornáin is első kézből próbálják megszerezni a híreket. Sokkal jobban hiszek annak, akit magam is ismerek. Ezért merjük végre komolyan venni, hogy a misszióban is óriási jelentősége van a személyes bizonygátételnek!

Csütörtök (május 16.)
Mert tetszett az egész Teljességnek, hogy benne lakjék, és hogy általa békéltessen meg önmagával mindent, a földön és a mennyben, úgy, hogy békességet szerzett a keresztfán kiontott vére által. Kol 1,19–20 (Hag 2,9b; ApCsel 1,12–26; ApCsel 2,29–36) Ha magunkban keressük, soha nem fogjuk megtalálni a békességet. Ha egymásban, harmóniára lelhetünk ugyan, de valódi békességre csakis Krisztusban. Ő volt az az isteni személy, aki akkor lépett be testi valójában a teremtettségbe, amikor az már széthullóban volt. Benne összekapcsolódott menny és föld, Isten és a világ. A Teremtő oldaláról a teremtmény oldalára jött át, hogy a halál erői kitombolhassák magukat rajta, és feltámadásával adott életünknek egészen új irányt.

Péntek (május 17.)
Közel van az Úr a megtört szívűekhez, és a sebzett lelkiúkat megsegíti. Zsolt 34,19 (Lk 18,13; Jn 19,25–27; ApCsel 2,37–41) Isten együtt érez velünk. Soha sem volt közömbös irántunk, hiszen minden szenvedést maga is elszenvedett. „S ne hidd, míg száll sóhajod, / Hogy Teremtőd nincsen ott, / És ne hidd, ha könnyezel, / Hogy Teremtőd nincs közel. // Belénk oltja örömet; / Hogy bajunk ő zúzza szét, / És míg meg nem enyhülünk, / Mellénk ül és sír velünk” – fogalmazta meg a költő, *William Blake* Isten minket vigasztaló szeretetét.

Szombat (május 18.)
Minden általa és reá nézve teremtetett. Kol 1,16b (Préd 12,1; Zak 4,1–14; ApCsel 2,42–47) Krisztus a teremtés aktív résztvevője volt a Szentháromság egységében. Ha az ő személye hiányzott volna, Isten soha nem engedte volna szabadjára azt, amit, és azt, akit megteremtett. Krisztus nélkül a teremtés sorsa mindenestől pusztulás és halál lenne. Krisztusért lehetünk szabadok, és áldozata révén sorsunk immár nem a halálra, hanem az életre – az örök életre rendeltetett.

■ BLATNICZKYNÉ HAMMERSBERG GANCZSTUCKH JÚLIA

Taizé-ima és énekegyüttlét

A rákosszentmihály–sashalmi evangélikus gyülekezetben (1161 Budapest, Hősök tere 10–11.) minden hónap második keddjén, legközelebb május 14-én, 19 órától Taizé-ima és énekegyüttlét. Minden alkalommal van igehirdetés is. Információ: gyertyafeny.lutheran.hu.

Tanítói állás

A nyíregyházi Túróczy Zoltán Evangélikus Angol Két Tanítási Nyelvű Általános Iskola és Óvoda az alábbi álláshelyeket hirdeti meg: 3 fő határozatlan idejű tanító (1 fő tanító angol műveltségterülettel; 2 fő tanító műveltségterület megnevezése nélkül) munkakör. A pályázatok benyújtásának határideje: május 17. (A pályázathoz elkészí a ajánlás csatolása szükséges.) Cím: 4400 Nyíregyháza, Luther u. 7. Bővebb felvilágosítást *Kocsisné Sárossy Emőke* igazgatónőttől a 20/824-8354 és a 42/504-936 telefonszámokon lehet kérni.